

FRENK LARAMI

DOK HOLIDEJ

BROJ 416 · CENA 59,00 DIN

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Nemačka 1,90 €
Švajcarska 2,60 CHF
Austrija 1,70 €
Holandija 2,00 €
Belgija 2,00 €
BIH 1,50 KM
Makedonija 45,00 DEN
Crna Gora 0,75 €
Hrvatska 10 KN
Slovenija 1,25 €
6. februar 2009.

DVOSTRUKA ZASEDA

★ **DOK HOLIDEJ** ★

416

Frenk Larami

DVOSTRUKA ZASEDA

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 416

Glavni i odgovorni urednik

Slavko Draginčić

Urednik

Viktorija Draginčić

Naslov originala

Frank Laramy

NOTHING UP FOR GRABS

Recenzija i adaptacija

Milica Jovanov – Banić

Likovna obrada naslovne strane

Branislav Kerac

Tehnički urednik

Franjo Varga

Štampa: 28. I 2009.

Tržište: 6. II 2009.

CIP-Katalogizacija u publikaciji
Библиотека Матице српске, Нови Сад
82-31 (5)

DOK Holidej / glavni i odgovorni urednik Slavko
Draginčić. – 1972, br. 1 -. – Novi Sad: Marketprint,
1972-, -21 cm. (Edicija vestern romana)

Mesečno.

ISSN 0353-0000

COBISS. SR-ID 61129986

Izdaje: MARKETPRINT (Novi Sad, 21102 p. fah 20)

Štampa: Štamparija GRAFOPRODUKT d.o.o. Novi Sad, Desanke Maksimović 54

Generalni distributer: GLOBAL PRESS d.o.o. Beograd

Glavni i odgovorni urednik: Slavko Draginčić. Urednik: Viktorija Draginčić

Naslov originala: Frank Laramy – NOTHING UP FOR GRABS

Copyright: MAP. Recenzija i adaptacija: Milica Jovanov – Banić

Sva prava se zadržavaju, uključujući i pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji način.

Prošlo je podne kada je jedan jahač, brižljivo usmeravajući konja niz padinu obraslu visokim borovima, spustio do podnožja i uputio se preko ravne, prostrane doline.

Obzirom na strašnu vrućinu jahao je dosta brzo i pregazio rečicu zvanu „Reka medvede šape” na mestu gde se rečni tok pretvarao u plitak gaz.

Stigavši do severne obale ponovo je zašao u borovu šumu i uputio se uzanom, retko korišćenom indijanskom stazom koja se vijugajući dizala ka dugačkom nazubljenom brdskom prevoju. Neko vreme jahao je kroz šumu preko senki ogromnih granatih borova gde je vladala prijatna hladovina. Onda se puteljak proširio i kada se konjanik pojavio izneđu stabala jedan irvas je uplašeno šmugnuo kroz šumu kršeći rogovima niske grane.. Stigavši do ivice, jahač je zaustavio oznojenog konja.

Sa vrha prevoja pružao se pogled na dolinu ispod njega koja je ličila na veliki bazen prošaran borovima. Izvadio je iz džepa duvankesu i počeo da zavija cigaretu. Zaista, dolina „Medvede Šape” ličila je na okruglu zdelu iskopanu u brdskom masivu. Zauzimala je veliko

prostranstvo tako da je konjaniku bio potreban gotovo ceo dan kako bi je prešao s kraja na kraj. Na ivici ravnice obrasle zelenom travom, sasvim uz zapadni prolaz, nalazio se Bufalo Rim, gradić napravljen od brvnara raznih veličina uz obaveznu zgradu saluna, trgovačku postaju i čak dve crkve. Bila je tu i šerifska stanica, odnosno kancelarija iznad koje se nalazio stan šerifa Dormana. Odmah ispod grada pružale su se padine obrasle šumom ispresecane rančevima okruženim bogatim pašnjacima.

Lagano je zapalio cigaretu dok mu se pogled zadržao na najvećem ranču u dolini. Sa svog mesta na visokom brdskom prevoju mogao je jasno da vidi prostran, izdvojen deo pašnjaka okruglastog oblika koji se protezao od obale reke sa jedne, do udaljenog brdskog masiva sa druge strane. Hiljade grla najboljih goveda mirno je paslo čekajući da budu skupljena u krdo i poterana na veliki godišnji dogon stoke u Grejt Fols.

Konjanik se promeškoltio u sedlu i, kao da nešto očekuje, zabrinuto nabrao obrve. Po njegovom računu Ejms Dempsi trebalo je da se uskoro

pojavi na putu koji je vodio iz grada. Mladić je preko noći ostao u Bufalo Rimu pokušavajući da pronađe ljude koje bi angažovao za predstojeći dogon stoke. Pod pretpostavkom da je rano ujutro krenuo nazad na ranč trebalo je da stigne do velike krivine otprilike u ovo vreme.

Pa dobro, neće morati još dugo da čeka, pomisli čovek odbacivši opušak daleko od sebe. Izvadivši pušku iz futrole na sedlu, privezao je konja i pošao do jednog visokog bora. Ne ispuštajući iz vida put ispred sebe lagano je čučnuo i sakrio se ispod niskih zelenih grana.

Minuti su sporo prolazili.

Čuo je zavijanje vukova visoko u brdima i lagano se stresao. Postao je nestrpljiv pa je zavio i zapalio drugu cigaretu. Međutim, prošao je gotovo ceo sat dok nije ugledao konjanika. Rukom stisnuvši pušku, polako je zažmirio kako bi jasnije razaznao jahača koji se trenutak kasnije pojavio iza linije borova i krenuo prema padini koja se protezala sve do prevoja.

Da, da... to je Dempsi, promrmeljao je u sebi jasno prepoznajući crvenu košulju i crne pantalone koje je mladić još sinoć imao na sebi. Veliki ždrebac koga je jahao bio je prilično upečatljiv i bez sumnje je pripadao Ejmsu Dempsiju.

Smeškajući se, strelac se lagano uputio ka ravnoj steni. Još neko vreme je čekao da se mladić približi, a

onda je bolje namestio pušku i pažljivo nanišanio.

Baš u tom trenutku jahač je stigao do dugačke krivine. Odsjaj sunca blesnuo je na puščanoj cevi i on je podigao pogled. No, čovek na prevoju nije mu pružio šansu da se pribere i pokuša da se odbrani. Opalio je baš kada je Dempsi stavio ruku na dršku pištolja želeći da ga izvuče. Ali nije stigao ništa da učini.

Puška je grmnula kao tresak грома i Ejms Dempsi se opasno zaljuljao u sedlu. Na košulji mu se pojavila malena vlažna mrlja koja je svakog sekunda bivala se veća. Puška se začula i drugi put a mladić se, kao udaren teškim maljem, izdigao iz sedla i bez glasa sručio na tlo. Da bi se osigurao da je mladić mrtav čovek je ispalio još dva hica u njegovo nepomično telo a zatim se mirno podigao.

Pogledao je preko prevoja i malo osmotrio okolinu. Pošto nije video ništa neobično uputio se prema svom konju i stavio pušku u futrolu.

Posao je bio obavljen. Vidljivo je zevnuo i vinuvši se u sedlo, okrenuo konja prema šumi mladih borova. Nekoliko minuta kasnije njegova silueta izgubila se među granama..

II

Dok Holidej je na svom crnom ždrepcu pregazio reku kroz plićak, na mestu koje je njegovo iskusno

oko vešto primetilo. Izašavši iz vode konj je krenuo preko sasušenog blata ispucalog od sunca tako da je jasno krckanje kore koja se uhvatila na površini prigušilo jedva čujan pucanj u daljini.

No, on ga je ipak čuo. Najpre jedan, a onda još tri. Za tren je zastavio konja i namrštio se. Da li ide u susret opasnosti, upitao se i ponovo oslušnuo. Možda neko samo lovi divljač, zaključio je mada nije bilo vreme za lov.

Odmahnuo je glavom i nastavio da jaše ka tamnoj liniji borova na padini ispred njega. Sunce je još žestoko peklo, a stvorena izmaglica lagano se gubila u nebeskom plavetnilu. No, u vazduhu se već osećalo da se dan lagano bliži kraju. Noć se u ovim krajevima spuštala veoma brzo tako da je već trebalo razmišljati o prenoćištu. Nadao se da će u brzo ugledati grad pošto je po njegovoj računici Bufalo Rim bio u blizini. Ako je pogrešio, moraće spavati pod vedrim nebom.

Jahao je lagano ne požurujući konja. Od jutra su prešli dug put od teško prohodnih planinskih lanaca sve do ove doline. I konj i gospodar su bili prilično umorni.

Posle kratkog vremena stigao je do senovite borove šume. Tu, ispod vitkih granatih stabala koja su se dizala ka nebu, bio je zaštićen od sunca i žege. Mogao je da oseti prijatan povetarac koji je strujao iz gornjih

delova šume i koji ga je osvežavao. Zato je rešio da zastane, malo se odmori i popuši cigaru. Uprkos celodnevnom jahanju lako je skočio sa konja i popustivši mu kolan, pustio ga da pase. Životinja je zadovoljno zarzala i zagnjurila glavu u sočnu travu.

Dok je bacio ogrtač na zeleni tepih i sa olakšanjem se opružio. Iz srebrne tabakere je izvadio cigaru i krenuo palidrvce. Sa izrazom zadovoljstva je protegnuo noge i odbio kolut dima. Ovako opružen nije izgledao krupan mada je bio snažan, mišićav ali istovremeno i vitak, visok preko sto devedeset centimetara.

Ali, ono što se isticalo i sada i dok je sedeo u sedlu, bilo je njegovo lice. Muževno, oštih i pravilnih crta, odlučne brade i usana, plavosivih očiju posebnih i oštih kao dah severca. Elegantan, duge tamne kose i gotovo uvek ozbiljan, privlačio je pažnju žena koje su mu ponekad i otvoreno prilazile.

No, bez obzira što se nežniji pol često interesovao za njega, Dok bi gotovo uvek ostajao hladan... Nije dozvoljavao sebi da se emotivno vezuje, a ako bi se to ipak desilo onda je žena morala biti nešto izuzetno. Kao Džejn. A da li je on uopšte poznavao Džejn, upitao se.

I tako je, pušeci mirišljivu havanu i leškareći, Dok počeo da razmišlja o njoj. Sećanja su se lako vratila, brzo leteći tamo – amo kao u ro-

jevima. Opet je pred sobom video njenu neukrotivu dugu kosu, čulne rumene usne i kao izvajano telo čije su obline plenile muške poglede. Jednom rečju, bila je to žena kojom bi se svaki muškarac ponosio. I on se ponosio samo to nije hteo sebi da prizna. Predala mu se kada je to najmanje očekivao pokazujući mu time da je inteligentna i nepredevi-diva, toliko različita od većine žena koje je sretao.

Setio se kada su prvi put vodili ljubav i za tren sklopio oči. Bili su to očaravajući trenuci puni strasti i čudne, neobične i do tada nedoživljene sreće. Sa njom je sve bilo tako posebno, tako neverovatno uzbuđujuće i uvek novo.

A onda je odbio dim i namrštio se. Na red su došle neprijatne uspomenne zbog kojih mu je osmeh u trenu iščezao s lica. Da, te godine je zima bila dosta oštra pa je za sebe i Džejn iznajmio jednu kuću na periferiji grada. Svake večeri je odlazio u salun gde je imao svoj sto, a Džejn je dolazila malo kasnije kako bi otpevala nekoliko pesama. Ponekad se nije držala dogovora sa vlasnikom i ostajala kod kuće što je ovoga dovelo do ludila. No, nije joj mnogo prigovarao jer je bila odlična pevačica i privlačila veliki broj posetilaca.

Ne, nije želeo da se seća jer je ono što sledi bilo bolno. Osvrnuo se oko sebe: konj je dalje mirno pasao, a svuda okolo vladala je tišina. Pono-

vo je zatvorio oči: te večeri mu se baš nije igralo pa je pošao kući mnogo ranije. Ni sam nije znao zašto je to učinio. Valjda je sudbina tako htela, pomisli. Zatim se namrštio jasno se setivši pojedinih scena: svog tihog ulaska u kuću, zbunjenosti i na kraju zaprepašćenja kada je stao na vrata spavaće sobe i ugledao Džejn kako se polupijano kikoće i ljubi plavokosog mladića koji je ležao pored nje. I sada je video njihova lica skamenjena od iznenađenja, čuo Džejin vrisak i mogao da vidi mladića kako se baca preko kreveta i vadi kolt iz opasača.

Viknuo je mladiću da ne puca jer on sam nikada ne bi posegao za oružjem. Istina, Džejn mu je bila draga ali nije bio zaljubljen u nju, niti je nameravao bilo kome da se sveti. Ali, to mladić nije znao. Uplašen njegovom pojavom i ostrim pogledom, on je reagovao na svoj način i potegao oružje. Na taj način primorao Holideja da reaguje i sam potegne oružje... Naravno, čovek iz Džordžije bio je brz kao munja i čim je zapucao mladić se srušio bez reči. Dok je padao uspeo je i sam da opali metak koji je pogodio Džejn u grudi...

Holidej zari glavu u šake. Da, desilo se nešto što on sam nije ni sanjao niti je mogao bilo kako da spreči. Naravno, to nije mogao da objasni šerifu koji je smrt dvoje ljubavnika protumačio kako rezultat osвете onoga koji je prevaren. U to vreme

takve stvari su bile uobičajeni način razrešavanja ljubavnih problema pa ga je čuvar zakona samo ukorio i naredio da napusti grad. Učinio je to bez protivljenja, svestan da se nepravda opet ponovila i da on tu ništa ne može. Bez svoje krivice je upleten u obračun, bez suda proglašen krivim i prognan kao nepoželjan.

Gorčina koju je tada osećao obuzela ga je samo na tren, ali se prenuo pokušavajući da ne misli o tome. Prošlost je bila iza njega i sada je trebalo misliti o budućnosti. A da li nje uopšte ima? Ni sam nije znao odgovor na to pitanje.

Sada se osećao smireno i želeo je da što pre stigne u Bufalo Rim, malo se odmori i nastavi put ka severu.. Tamo je bilo dosta gradova u kojima nije bio pa je verovao da ga ljudi neće prepoznati.

Zadubljen u misli, u trenu se lećnuo čuvši lomljenje suve grančice u blizini. Znao je šta to znači i rukom krenuo prema opasaču.

– Da sam na tvom mestu držala bih ruke dalje od oružja, mister! – začuo je ženski glas iza sebe. Zvučao je oštro i odlučno što je značilo da treba da ga poslušaa. Zato je bez protivljenja povukao ruku.

Onda se sa druge strane začuo glas nekog muškarca. Bio je malo udaljeniji ali veoma jasan. Dolazio je iz žbunja pored koga je nešto ranije već prošao.

– Digni ruke ili si mrtav, mister!

Holidej se uspravio i digao ruke. Pitao se kako je moguće da su mu se ovi dvoje privukli a da ih nije čuo. Mora biti da je za trenutak zadremao, pomislio je i mirno uzvratio – Ako ste hteli novac onda nećete mnogo profitirati. Izabrali ste pogrešnog čoveka.

U stvari, imao je dosta novca, ali on se nalazio u tajnoj pregradi u sedlu. U novčaniku je imao jedva stotinu dolara.

– Ne bi takli tvoj prljavi novac čak i kada bi nam bio potreban! – dobacio je muškarac. – To je proklet novac, mister, krvavi novac iz Nortonove banke!

– Ne znam o čemu govorite – odvratio je Holidej ugledavši čoveka koji je izašao iz žbunja i uputio se prema njemu. Bio je onizak, snažan i u ruci čvrsto stezao pušku. Posle nekoliko koraka se zaustavio i upeorio oružje u Doka.

– Držim ga na oku, mis Dempsi – dobacio je glasno.

Holidej je čuo šum iza sebe. Na tepihu od borovih iglica koraci su bili jedva čujni, ali on ih je ipak registrovao. Stojeći mirno sa rukama podignutim uvis, ugledao je izduženu senku na zemlji i polako okrenuo glavu.

Pred njim je stajala devojka sa puškom u ruci.

Bila je visoka i vitka, stara tek nešto preko dvadeset godina, duge plave kose koja joj je u slapovima

padala na ramena. Bila je lepo građena, a zategnuta košulja i tesno pripijene pantalone samo su isticale skladnost njene mladalačke figure. U svakoj drugoj situaciji Holidej bi se divio njenoj lepoti. No sada mu je prvenstveno gledao u pušku koju je devojka držala u rukama, uperenu tačno u njegove grudi.

– Šta ovo znači, gospođice? – upitao je.

Devojčino lice bilo je odlučno, a pogled strog.

– Prljavi nitkove! – povikala je besno. – Ubio si mi brata iz zasede i sada još postavljaš pitanja!

Holidej nije izgubio prisustvo duha.

– Čini mi se da ne znate šta govorite – odvratio je.

– Zna ona šta govori, a i ti znaš na šta misli! – dobacio je čovek.

– Koliko ti je Norton platio? – upitala je devojka hladno.

– Nikada nisam čuo ni za kakvog Nortona.

– Lažljivče! – prasnula je plavojka gnevno, zarumenevši se u licu.

– Mislim da prebrzo donosite zaključke, gospođo.... ili gospođice.

– Prebrzo donosim zaključke! – ponovila je devojka ogorčeno.

– Oh, bože... Moj brat Ejms je ubijen, hladnokrvno ubijen iz zasede! Njegov ubica je viđen kada je odjahao sa grebena ispod koga je on nađen mrtav. I što je najvažnije, jahao je istog takvog vranca. Znači, ti si

ga ubio, prokletniče! Melez Čarli San te je video!

– Nije video mene – odlučno se usprotivio Dok. – U Montani ima na stotine vranaca, zar ne? Taj Čarli San je video nekog drugog.

– Svi u dolini znaju da je Mort Norton želeo da likvidira Ejmsa – rekla je devojka s tugom u glasu. – Računao je da ćemo, kada Ejms bude mrtav, tata i ja prodati ranč! Mislio je da nećemo biti sposobni zbog tatine starosti i mog neiskustva.... – dodala je mnogo tiše i sa suzama u očima. – Ali, prevario se! Ostaćemo tu gde smo i nećemo napustiti našu zemlju! A Ejms... ono što se dogodilo samo pokazuje koliko je Norton nizak i podao čim je za ubistvo unajmio revolveraša.

Holidej je ozbiljno odmeri.

– Mislim da je vreme da začutite i saslušate šta imam da vam kažem – odvratio je oštro.

Ona ga zapanjeno pogleda.

– Ti zaista imaš hrabrosti, mister! Ubio si mi brata, smucaš mi se po imanju i sada mi još kažeš da začutim. Zaista...

– Ja nisam ubio vašeg brata – prekide je Dok razdražen besmislenim optužbama. – Ali pošto ne znam kako da vas razuverim tražim da me odvedete do tog meleza. Kada me dobro pogleda sigurno će potvrditi ono što vam kažem.

Nekoliko trenutaka se činilo da se devojka predomišlja.

– U redu, mister – složila se. – Odvešćemo te do Čarli Sana.

– A odatle ćemo te odvesti šerifu Dolmenu – dobacio je čovek – pa onda pravo na vešala, druškane.

– Ja sam samo običan putnik u prolazu – odgovorio je Dok mirno.

– Ovde sam dospeo sasvim slučajno. Nisam najamnik toga Nortona, niti ga poznajem. Možda sam zalutao na vaše imanje, gospođice, ali to je moglo svakome da se desi. I sami ste svesni da nije ograđeno, zar ne?

Devojka se namršti.

– Postojala je ograda – kazala je – ali su je Nortonovi najamnici pokidali i uništili.

– Samo drži ruke visoko – dobacio je čovek. – Dolazim da ti uzmem revolver.

– A ja ću pucati ako nešto pokušaš – dobaci devojka. – Nemoj misliti da neću.

– Ubeđen sam da hoćete, gospođice – odvratio je Dok suvo, nimalo se ne pomerivši. Mirno je sačekao da mu čovek pogurenog držanja uzme kolt i preda ga devojci.

– Hvala ti, Čokto – kazala je – Sada smo bezbedni, zar ne?

– Tako nekako – promrmlja ovaj. – Nego, idemo li do Čarli Sana, mis Dempši?

Ona pogleda u njega pa u Holideja.

– Da, otići ćemo do Čarlija. Baš sam radoznala da vidim u čemu je stvar. Ako te Čarli San prepozna –

dodala je izgovarajući lagano svaku reč. – onda ću se lično postarati da odeš pravo u pakao.

– A ako bude suprotno? – upita Dok sa ledenim mirom.

– Šuprotno? Pa... u tom slučaju moraću da ti se izvinem, mister...

– Holms.. Džon Holms – lažno se predstavio Džordžijanac.

– Siguran sam da je on krivac! – dobaci Čokto zajapureno. – Tu nema dileme, mis Dempši.

Dok ćutke priđe konju i namesti mu uzde. Proverio je sve što treba i hitro se vinuo u sedlo.

Devojka ga je posmatrala ispod oka. Njegov otvoreni zahtev da odu do Čarli Sana malo ju je pokolebao. Osim toga, i sama je na tren pomislila da je stvarno neuobičajeno da se ubica, ako je to uopšte bio on, odmah vraća na mesto zločina. No, sada nije smela da sumnja i dalje razmišlja o tome. Sve zavisi od Čarli Sana, zaključila je uznemireno.

Ni Dok nije bio hladnokrvan. Ovo nije bio prvi put prvi put da ga je neko optužio za nešto što nije učinio. Setio se problema koje je imao zbog toga i najrazličitijih izvinjenja i opravdanja koje je posle doživeo.

– A taj Norton vam baš pričinjava nevolje, mlada damo? – upitao je pošto se vinuo u sedlo.

Ona ga pogleda spuštajući pušku.

– Ili si Nortonov revolveraš pa si upoznat sa svim što se ovde događa

ili... Možda si stvarno slučajni prolaznik...

– Uskoro ćemo sve saznati – dobaci Čokto. – Hmm... ja ipak mislim da će prenoćiti u zatvoru.

– Videćemo, videćemo – ponovila je devojkica. – Drži ga na oku dok ja ne dovedem konje.

Posle pet šest minuta već su jahali kroz šumu.

– Samo za mnom – dobacila je devojkica u jednom trenutku. Ova staza će nas odvesti do Čarlijevog prebivališta.

Holidej je ćutke krenu za njom dok je Čokto bio na začelju. Jahali su vijugavom stazom između borova toliko visokih i granatih da su gotovo u potpunosti zaklanjali svaku svetlost. Uskoro je postalo svežije pošto je iz tla počela da se podiže večernja vlaga.

Konačno, posle više od sata jahanja put se proširio i oni izbiše na travnatu ravan. Iznenada, je tišinu večeri zamenila grmljavina pušaka i revolvera.

Devojkica je prebledela i snažno zategla vođice. Kada se sa druge strane planinskog prevoja razlegao novi plotun, njen konj se preplašeno prope na zadnje noge.

– Da li je Čarli u opasnosti? – upita Dok bez okolišenja.

– Ta pucnjava ne dolazi iz Čarlijeve brvnare – odvratila je muklo. – Iza ovog grebena se nalazi... naš ranč.

– Sve mi se čini da je ova zmija odigrala dvostruku ulogu, mis Dempsey – dobacio je Čokto koji nije skidao oka sa Holideja. – Ubio je Ejmsa, a onda poslužio kao mamac koji nas je odvuкао sa ranča. Znali su da ćemo poći u potragu za ubicom i ranč praktično ostaviti bez odbrane.

Utom su odjeknula još dva hica.

– Traćimo vreme – dobacio je Holidej okrećući konja ka grebenu.

– Ako mislite da je tačno ono što ovaj čovek tvrdi – kazao je obraćajući se devojkici – onda mi ispalite metak u leđa. Ako ne, hajdete da vidimo o čemu se radi!

Rekavši to poterao je konja kroz visoku travu sve do vrha grebena. Iza njega – ništa. Izgledalo je kao da se devojkica koleba. Zatim se čulo kako je izmenjala nekoliko oštrih reči sa svojim pratiocem da bi zatim oboje krenuli za Holidejem.

Dok je izbio na vrh prevoja baš u trenutku kada je dolinom odjeknuo još jedan metak. Zato je hitro zategao vođice i pogledao.

Ispod njega, nedaleko od vrha na kome je stajao, nalazila se prostrana rančerska kuća od brvana pored koje se prostirao veliki koral za stoku. Sa desne strane nalazila se druga, manja zgrada, verovatno spavaonica za kauboje.

Pored korala mogao je da vidi trojicu ljudi na konjima. Ispred njih, naslonjen na ogradu i sa rukama dignutim u vis, stajao je starac rasute

sede brade i gologlav. Stajao je mirno i nepomično gledao u puščanu cev koja mu je bila uperena u glavu. Oružje je držao mršav konjanik orlovskog lica i sitnih kosih očiju. Na drugom konju, tik uz njegovog, sedeo je omanji dežmekasti čovek u crnom odelu koji se neprestano vrpeljio. U ograđenom prostoru iza starca mogle su se videti tri krvave konjske lešine. U koralu su se nalazila još dva konja, uznemirena i zaplašena, zbijena u suprotnom uglu.

Holidej je zatim spazio i trećeg konjanika, mršavog koščatog čoveka na mrkom pastuvu koji je baš tog trenutka poterao konja oko ograde koralu. U ruci je držao dugačku pušku iz koje je izbijao dim.

III

Devojka je zaustavila konja pored Holidejevog i ugledavši prozor ispred sebe, vidno se trgla.

– Tata! – zavapila je kada je čovek orlovskog lica gurnuo starca vrhom puščane cevi.

– Ko su ti ljudi? – zapitao je Holidej resko.

– Konjanici sa ranča „Bar N” – odgovorila je. – Onaj što drži tatu na nišanu zove se Džek Kred, Nortonov nadzornik ranča. Onaj drugi je Sol Souli, a onaj treći... zamucala je a glas joj je zamro u grlu – njega nikad nisam videla.

– Zove se Duri – obavestio ju je Čokto koji im se upravo pridružio.

– Vidite... Naopako, šta radi taj razbojnik? – dodao je videvši kako čovek upire pušku u jednog od dva preostala konja. Bila je to krupna snažna kobila koja se pribijala uz ogradu nemajući kuda da pobegne. Puška je grmnula i pogodila životinju pravo u vrat; krv je šiknula, a kobila se zateturala i posle nekoliko trenutaka sručila na zemlju.

– Životinje! – povikao je starac očajničkim glasom, stojeći pritešnjen uz ogradu koralu. – Prljave životinje!

Konjanik orlovskog lica nešto viknu, ali se sa ove udaljenosti to nije moglo razaznati. No, moglo se lepo videti kako je „munuo” starca primoravajući ga da se ponovo nasloni na ogradu koralu.

– Dajte mi oružje – dobacio je Holidej tiho.

Čokto neodlučno pogleda u devojku.

Ona se u prvi mah zbunila. Nekoliko trenutaka ga je odmeravala pokušavajući da mu na licu nađe bar koji znak nesigurnosti ili straha. No, nije bilo ničega što bi je pokolebalo pa se okrenula na drugu stranu.

– Čuo si mister Holmsa, Čokto. Odmah mu vrati revolver.

Još uvek neodlučan, Čokto je napravio grimasu pitajući se da li da posluša devojčino naređenje. Videvši da se devojka ne predomišlja,

zgrabio je Holidejev šestometak i tutnuo mu ga u ruku.

– U redu – promrmljao je i kratko dobacio. – Ostanite ovde! Oboje! – dodao je i krenuo nizbrdo, idući od stabla do stabla kao senka. Vetar mu je duvao u lice i donosio glasove ljudi koji su se nalazili pored koralja. Na njegovo veliko čuđenje niko ga još nije primetio. Verovatno su suviše zaokupljeni svojom žrtvom, zaključio je lagano se krećući po tepihu od borovih iglica.

–... mislim da će ti ovo biti dobra lekcija, Dempši – dobacio je Kred nadmeno, nastojeći da još više zaplaši starca.

– Da – složio se Souli uz glasan kikot. – Sigurni smo da ćeš ubuduće ostaviti na miru stoku gospodina Nortona.

– Čuli ste me... – procedio je Dempši. – Ta stoka je zalutala na moje pašnjake...

– Mister Norton kaže da su ukradena – dobacio je Kred.

– Znaš šta, Dempši? – iscerio se Souli jer je Kred baš tada grubo gurnuo starca. – Ako treba proceniti da li je važnija reč nekog propalog farmjera ili takvog rančera kakav je mister Norton, tu nema dileme.... Mister Norton ima takav ugled da...

– Zašto se ne opametiš, Dempši? – dobacio je Kred.

Starac zažmiri.

– Šta hoćeš time da kažeš? Kako „da se opametim“?

– Ti vrlo dobro znaš šta mislim – odvрати nadzornik ranča. – Zašto se lepo i mirno ne odseliš?

– Ah, to je dakle! – odvрати starac prkosno. – Zbog toga je sve ovo udešeno? Prvo ste mi ubili sina...

– Mislim da bi ti bilo bolje da pripaziš šta govoriš, stari jarče – upozorio ga je Džejk Kred.

No, starac je bio uporan.

– Vi ste ubili Ejmsa – ponovio je sa gorčinom u glasu. – A onda ste došli ovamo sa tom glupom pričom da sam prisvojio Nortonova grla. Hm... tek sada shvatam da vam je to bio razlog da dođete ovamo i pobijete moje konje. Lukavi ste i bezobzirni ali me nećete naterati da prodam ranč. Ni sada, niti bilo kada kasnije! Možete poručiti gazdi da je ovo moja zemlja, da pripada meni i mojoj kćerki Čeriti En. I uvek će ostati naša!!

– Duri! – pozvao je Kred visokog jahača koji je na nišanu držao poslednjeg živog konja u koralu.

– Izgleda da ova stara luda još uvek nije naučila lekciju.

– Pa dobro, onda ću morati da mu dam dodatnu pouku – odvрати Duri smeškajući se.

– Ne... za ime božje, nemojte! To je konj moje kćerke Čeriti En! – zava pio je stari očajnim glasom,

– Baš šteta – dobacio je Souli zlobno.

Onda je odlučan i jasan Dokov glas presekao tišinu predvečerja.

– Spusti tu pušku, mister! – dobacio je jasno.

Duri se munjevito okrenuo i sedlu i zabuljio se u čoveka koji mu se u jednom trenutku učinio poput priviđenja. Isto tako su se ponašali i njegovi pajtaši.

– Ko ste vi, mister? – upitao je Duri hrapavim glasom, i dalje držeći pušku uperenu u devojčinu kobilu.

– Rekao sam ti da spustiš pušku – ponovio je Dok glasom u kome se mogla prepoznati neskrivena pretnja.

– Nisam navikao da slušam naređenja – odbrusio mu je Duri. – Pogotovo ne od nekog stranca koji je dovoljno glup i lud da se meša u naše međusobne poslove.

– Da – dobaci Souli malo ohrabren. – Vi slobodno nastavite put, mister. Mi pokušavamo da opametimo jednog kradljivca stoke i dokažemo mu da se krađa ne isplati. Mogli smo s pravom da ga obesimo ali smo ipak bili milostivi. Smatrali smo da će ovoga puta biti dovoljno da ubijemo nekoliko njegovih konja.

– Hej, do đavola, vrati se ovamo! – povikao je Kred shvativši da je starac iskoristio priliku i neopaženo se udaljio.

Već sledećeg trena Holidejev revolver je grmnuo i uz tup udar pogodio Durija u rame. Uz glasan jauk konjanik se zaljuljao i ispustio pušku koja je sama opalila udarivši u ogra-

du korala. Duri je prstima opipao ranu i zajaukao.

– Samo toliko da znaš da se ne šalim – dobaci Dok mirno, praveći se da ne primećuje kako su Souli i Kred izmenjali uplašene poglede.

– A sada odbacite oružje. gospodo! – dodao je.

Skoro siv u licu, Kred je pustio da mu puška padne na zemlju.

– Tamo odakle dolazim odmah vešaju one koji bez povoda ubijaju plemenite životinje – kazao je Džordžijanac.

– Ko.. ko ste vi, mister? – zastenja Duri bolno.

– Džon Holms – odvrati Dok kratko i potera konja na čistinu.

– Nisam čuo za tebe...– progundao je Duri gnevno. – No, to ne znači da ti nećeš čuti za mene– dodao je pretećim glasom.

Dok krajičkom oka primeti kako se Durijeva zdrava ruka lagano pomerila ka dršci revolvera.

– Samo probaj, amigo – procedio je ledeno. – Ništa mi ne bi pričinilo veće zadovoljstvo nego da te pošaljem u pakao.

Hladnoća strančevog glasa bila je tako neprijatna i preteća da se Durijeva ruka zaustavila u vazduhu kao skamenjena.

– Neću ništa pokušati... večeras – progundao je jedva savladavajući bol. – Valjda ćeš do tada biti živ...

– Objasni mi nešto, Holmse – dobacio je Kred sav crven u licu. – Šta ti imaš u svemu ovome?

– Daa... Zašto se mešaš u posao koji sa tobom neme nikakve veze? – dodao je Souli.

Holidej je priterao konja do ograđenog prostora i zastao.

– Recimo da se ne slažem sa kasapljenjem konja i zlostavljanjem starih ljudi.

– Tako naći? E, pa ja bih ti dao jedan savet, Holmse – rekao je nadzornik ranča „Bar N”.

– Da čujem.

– Odjaši odavde. Ne bi bilo dobro da se ostaneš u dolini i posle izlaska sunca.

– Ne dozvoljam nikome da me na bilo šta prisiljava, Kred.

– To je samo... prijateljska opomena.

– Nije baš tako zvučalo – odvratio je Holidej hladno. – No, dosta priče! A sada se gubite odavde!

Souli je prvi poterao konja, a za njim je ćutke krenuo Džejk Kred. Duri je krenuo poslenji. No, pre nego što je mamuznuo konja još jednom je sa mržnjom odmerio čoveka koji ga je ustrelio.

– Voleo bih da ne poslušáš Kredov savet – dobacio je muklo. – Ako se zadržiš u ovom kraju, znaj da ću te ubiti, Holmse – dodao je, a onda skrenuo pogled prema krvavoj mrlji na ramenu. – Stradaćeš od moje ruke, zapamti to!

Čim su se banditi udaljili, stari Dempsi pritrča Holideju.

– Mister, ne znam ko ste vi ni kako ste se ovde našli, ali od srca vam hvala što ste se umešali! – kazao mu je osmehujući se.

Holidej jedva primetno klimnu glavom.

– Već ste čuli kako se zovem, mister. A što se tiče dolaska, mogu vam reći da sam dospeo ovde... pod pretnjom revolvera.

– Kako to? – zgranuo se Dempsi.

– To je tačno, tata – rekla je Čeriti En prilazeći. – I mislim da gospodinu Holmsu dugujem izvinjenje.

Dempsi je začuđeno pogledao svoju kćer, a onda se ponovo okrenuo Holideju. Tek tada je primetio strančevog konja i vidljivo se trgao. Donja usna mu se vidljivo opustila, a čelo nabralo.

– Taj vranac... pretpostavljam šta se dogodilo – promucalo je.

– Sećaš se da je Čarli San govorio o ubici na crnom ždrebcu? – podsetila ga je devojka. – Čokto je u šumi primetio takvog konja kako pase pa smo pošli da proverimo koga tamo ima. Tako smo naišli na vranca... i mister Holmsa. Povezali smo to sa Čarlijevom izjavom i izgleda došli do pogrešnog zaključka.

– Sve što mogu da kažem je da me je ovaj čovek spasao. Da njega nije bilo, sada ne bih bio ovde i razgovarao sa vama. – kazao je stari Dempsi ozbiljno.

– Pogrešili smo – dobacio je i Čokto pokušavajući da se osmehne.

– Naravno da ste pogrešili! – pre-koreo ih je sedokosi Set Dempsi.

– Ako je mister Holms Nortonov plaćenik onda on ne bi uradio ovo što je maločas učinio.

Devojčino lice bilo je crveno od stida.

– Izvinjavam se, gospodine Holmse – dobacila je pokajnički.

– Primate i moje izvinjenje – promrmljao je Čokto gledajući u zemlju.

– Svi grešimo – zaključio je Dok mirno. – Sreća što se sve dobro završilo. A sada ćete me izvinuti jer moram da krenem. Trebalo bi da stignem do grada i nađem prenoćište.

Pošto su svi ćutali Holidej dodirnu rukom obod šešira i dodade:

– Pa lepo, mило mi je što smo se upoznali. Do viđenja!

– Mister Holmse – obratila mu se Čeriti En. – Kako bi bilo da ostanete?

On iznenađeno podiže obrve.

– Da ostanem?

Devojka se zbunila.

– U stvari... htela sam da vas pozovem da ostanete kod nas na večeri i kafi. To je najmanje što možemo da učinimo za vas.

– Mlada gospođice, nije trenutak da se opterećujete i spremate mi večeru – odvratio je Dok učtivo. – Znam da ste u žalosti i ne želim da vam otežavam.

– Ipak bih volela da ostanete – ponovila je Čeriti sa iskrenošću i toplinom.

On je pogleda. U očima joj je video beskrajnu tugu ali i neku vrstu nade. Možda ne bih trebao da je odbijem, pomisli. Očigledno da ne želi da ostane sama sa ukućanima i zato ću učiniti ono što traži.

– Ako je tako, prihvatom – složio se.

Devojčino lice sinu.

– I još nešto, mister Holmse. Slobodno možete prenoćiti kod nas. Kuća nije velika, ali uvek se nađe postelja viška.

– Zahvaljujem na ljubaznosti, gospođice. Biće to prijatna promena – odvratio se Dok pitajući se ne bi li mu hotelska postelja ipak bila udobnija. No, kada je pomislio da bi morao da se kreće po mraku i to nepoznatim putevima, zaključio je da je bolje što je prihvatio da ostane.

– U redu – kazala je i za tren se osmehnula. – Drago mi je što ste prihvatili poziv. Čokto – dodala je okrećući se prema svom pratiocu – prihvati mister Holmsovog konja i daj mu zobi. Ja ću se pobrinuti za ostalo.

– U redu, gospođice – odvrati stari kauboj, prihvati konja za uzde i udalji se.

Pet minuta kasnije Holidej je sedeo u dnevnoj sobi rančerske kuće od brvana. Brvnara je bila mala i skromna, građena od strugane borovine

i okružena prostranom terasom sa sve četiri strane. U uglu sobe bila je smeštena okrugla bronzana peć sa sulundarom od koje se širila prijatna toplota.

Dok se smestio u stolicu za ljuljanje i odahnuo. Bilo je dosta za danas. Zaista mi treba malo odmora i sna, pomislio je i osmehnuo se osetivši kako mu nozdrve golica primamljiv miris pečene slanine.

Dok je Čeriti En kuvala kafu, on je ćaskao sa Setom Dempsijem koji mu se još jednom zahvalio.

– Ovde je sada neizdrživo, mister. A sve je počelo kada je Norton kupio zemlju do naše farme.

– Da, tata je u pravu – dobacila je devojka. – To zemljište je ranije pripadalo Četu Holiju koji je na imanju gajio veliki broj kvalitetnih teksaških goveda i nikada nas nije uznemiravao. Umro je odjednom, potpuno neočekivano, iako nikada nije bolovao. Njegova udovica je pokušala da sve to održi ali Nortonovi ljudi su joj pravili probleme tako da je brzo odustala. Sve prodala i odselila se. Onda je krenuo na nas...

– Zato je likvidirao mog Ejmsa – dobaci stari tužno.

– Verujem da ste u pravu ali za tako nešto nemate dokaza – objasnio je Holidej. – Vaša kćerka mi je rekla o konjaniku na vrancu koji je viđen u blizini.

– To jeste, ali mi nemamo drugi odgovor na to pitanje. Ko bi drugi

imao razlog da ubije Ejmsa? Norton je očigledno hteo da nas zaplaši računajući na to da ćemo tata i ja posle ovoga sve prodati i otići odavde.

– Hteo je da bude sasvim siguran pa je angažovao revolveraše da nas zaplaše – dodao je stari.

– A šta je sa šerifom? – upita Dok srknuvši kafu.

– Šerif Dolmen je dobar čovek – rekao je Dempsi. – No, on se drži slova zakona i traži da mu se pruže neki dokazi. Mi smo rekli Dolmenu da nam ruše ogradu i krađu stoku i da znamo da iza toga stoji Norton. On nas je razumeo ali su mu potrebni konkretni dokazi.

– To smo imali na umu kada smo vas ugledali, mister Holmse – dobacila je Čeriti En stidljivo. – Pretpostavili smo da ste ubica i... hteli da vas sprovedemo šerifu.

– Žao mi je što sam vas razočarao – dobacio je suvo.

– Oh ne, niste me razočarali, mister Holmse.

Dempsi zapali cigaru.

– Hm... primetio bih nešto u vezi vas, mister Holmse.

– Samo izvolite. Nisam od onih koji se brzo ljute.

– Znate... zapazio sam da ste vrlo vešti sa revolverom. Nisam ni video kada ste ga izvukli...

– Snalazim se... kada je potrebno – odgovorio je Dok uzdržano.

– To je i više nego dobro – dodao je stari i osmotrio ga ispod oka.

– A sada dosta priče. Evo, moja kći je završila jelo pa ćemo se malo prihvatiti.

Večerali su u tišini, a kada je Čeriti En sklonila sudove muškarci su zapalili cigare.

– Kako vam se dopala večera? – upita ga devojka tiho.

– Bila je odlična, gospođice. Još jednom vam hvala na gostoprimstvu.

– A kuda ste se uputili? – upita stari radoznalo.

– Na sever. Tamo još nisam bio.

– Tražite li posao? – upita devojka po ko zna koji put ga odmeravajući.

– Naime, bilo je očigledno da ju je zbunjivalo njegovo elegantno odelo i gospodstven izgled. Retko je sretala takve ljude i sada se jasno videlo da „ne zna gde da ga smesti”.

– Posao? – ponovio je Dok i diskretno se osmehnuo. – Ono što mene interesuje nije baš običan posao, mis Dempši. Ja živim malo drugačije od ostalih ljudi. A zašto pitate?

– Pa, tata vam je već objasnio da Norton želi naš ranč. Možda će ga i dobiti ako ne uspemo da oteramo stoku do Grejt Folsa. Sledeća otplata zajma koji dugujemo banci dospeva na naplatu kroz mesec dana. Zato moramo oterati stoku na pijacu i prodati je. Već su nas upozorili da moramo biti tačni inače će izložiti ranč javnoj prodaji. Zbog toga je Ejms išao u grad. Našao je trojicu ljudi i oni će doći krajem nedelje. A pošto...

pošto Ejms nije sa nama trebao nam predradnik, neko ko zna da naređuje ljudima. Mislim da biste vi to odlično mogli, mister Holmse. Iako kažete da...

– Naravno, ne bismo mogli da vam platimo dok ne prodamo stoku – umešao se stari Dempši kome se kćerkina ideja odmah dopala. Ovaj čovek u tamnom odelu nije bio kauboj, ali je očigledno znao da jaše i puca. Što je najvažnije, bio je dovoljno hrabar i neustrašiv.

Dok odbi još jedan gust dim.

– Žao mi je, mis Dempši, ali to nije posao za mene. Moraćete da potražite nekog drugog – kazao je zamišljeno.

Devojka nije krila razočarenje.

– Onda ću ja sama voditi dogon – kazala je tmurno. – Mislila sam da ću se brinuti samo o hrani ali ova-ko...

– Poći ću i ja, dete – umešao se stari. – Još mogu da jašem.

– Ne, to ne dolazi u obzir, tata. I sam znaš da neko treba da ostane kod kuće.

– Ali ti ne možeš sama!

– Ništa ne brini, Čokto će biti sa mnom. Uostalom, valjda je Ejms procenio te ljude koje je angažovao. Uveravam te da će sve biti u redu, tata.

Dok se umešao kada je devojka završila.

– Moram da vas podsetim da dogon stoke nije piknik devojačke

škole, mis. Put za Grejs Fols vodi kroz teritoriju Čejena.

– Znam! – odvrati devojka ne trepnuvši.

– Priča se da je Satana, njihov novi poglavica, vodio neke napade na naselja zapadno od Puma Velsa.

Čeriti En uzdahnu.

– Nadam se da ih je armija do sada umirila.

– Možda – odvratio je Holidej i ustao. – U svakom slučaju želim vam da uspete. Mnogo vam hvala na večeri, mis Dempši.

– Hvala vama na svemu što ste učinili za nas – odvratila je devojka ućtivo, ali joj se po izrazu lica i očima videlo da je razočarana. – Čokto vam je pripremio krevet u spavaonici. Nadam se da ćete biti zadovoljni.

Džordžijanac se lako naklonio i izašao, a Set Dempši je prišao prozoru i pogledom ga ispratio do spavaonice. Duboko zamišljen, otresao je pepeo sa cigarete i glasno uzdahnuo.

– Šta te muči, tata? – upitala je sklanjajući sudove.

– Nešto što ne mogu da dokučim – odvratio je stari. – Jesi li primetila da Holms ima fine, negovane ruke?

– Primetila sam.

– To nisu ruke čoveka koji drži plug, sekiru ili laso. Osim toga, pre više je elegantan. A jesi li zapazila kako je potegao kolt? I kako je opalio... brzo i precizno?

– Hoćeš da kažeš da je mister Holms revolveraš?

– Da, rekao bih da je revolveraš... između ostalog.

– Onda je velika šteta što nije prihvatio našu ponudu. Takav čovek bi nam dobro došao. Da pokušam sutra još jednom?

– Ne! – odvratio je njen otac odlučno. – Ljudi kao što je Holms ne daju se nagovoriti. Idem, vreme je za počinak – dodao je sumorno. – Sutra treba imati snage...

Čeriti En pognu glavu. Znala je na šta je otac mislio jer je sutra bio dan Ejmsove sahrane. Pri pomisli na brata oči su joj se napunile suzama. Ona i Ejms su bili bliski i sada kada ga je izgubila, u srcu je osetila strahovitu prazninu.

* * *

Dok Holidej ih je napustio kod groblja na brdu iznad Bufalo Rima. Za trenutak je zastao i pogledom ispratio starog Dempsija koji je sa kćerkom i propovednikom zastao kod ulaza gde ih je čekala pogrebna povorka.

U prvi mah hteo je da ostane sa njima ali je shvatio da bi to bilo preterano. Mladića je trebalo da isprate porodica i prijatelji, a ne neki neznanac. Osim toga, žurio je u grad jer je njegovom konju trebala pomoć kovača. Takođe je planirao da obiđe Bufalo Rim i oceni može li tu ostati

bar nekoliko dana pre nego što krene na put. Možda će posle još jednom posetiti Dempsijeve i izraziti im saučešće.

Nastavio je dalje uputivši se prema gradu prašnjavim putem između borova. Bufalo Rim je ležao u senci širokog planinskog prolaza i kamenitih vrhova raznih oblika koji su se kao spomenici nadnosili nad gradom. Pregazio je potok i prošao pored strugare gde je počinjala glavna ulica. Većina poslovnih zgrada imala je fasade od cigala, dok su ostale brvnare u glavnoj ulici bile u dosta dobrom stanju. Celim mestom dominirala je u belo obojena crkva sa visokim tornjem preko puta koje se nalazila šerifska stanica sa zatvorom pozadi.

Lagano je prošao pored velike trgovine uživajući u sunčanom, mirnom jutru. Dva čoveka stajala su na širokom tremu i sa interesovanjem ga posmatrala. Jedva primetno im je klimnuo glavom i zaustavio se preko puta, ispred kovačnice. Debeli brkati kovač sa tamnom keceljom ljubazno mu se nasmešio.

– Dobro došao u Bufalo Rim, stranče. Problem sa konjem?

– Da. Doveo sam da ga pogledate.

– Aha... Čini mi se da je u pitanju prednja desna.

– U pravu ste.

– Potkovaću ga za pola sata. Ako želite da prekratite vreme, salun je nešto niže u ulici.

Holidej je sjahao i pružio mu uzde.

– U redu. Mogao bi nešto da popijem.

Krenuo je pešice i instinktivno osetio da ga neko posmatra. Prvi put je primetio tog oniskog snažnog čoveka u plavom još dok je prolazio pored crkve. Spazio je njegov oštar, arogantan pogled kada je razgovarao sa kovačem jer se u tom trenutku nalazio kod berberina čija je radnja bila tačno preko puta. Video ga je i sada, dok je išao prema salunu „Srebrni rudnik”; upravo je palio cigaru i odmeravao ga ispod oka.

Praveći se da ništa ne primećuje nonšalantno se popeo uz stepenice trema i lagano gurnuo drvena leptir – vrata. Unutra je bilo tiho, gotovo pospano. Dvojica su stajala pored šanka, trojica su sedela za stolom i igrala poker dok su dvojica bila nekako izdvojena sedeći za stolom pored prozora. Iza šanka stajao je stariji proćelav čovek i čitao gradske novine ne pokazujući nikakav interes za Holidejev dolazak.

U stvari, jedina osoba koja je obratila pažnju na posetioca bila je crvenokosa žena u kasnim četrdesetim, jako našminkana i prilično izazovno obučena.

– Brendi! – naručio je Dok glasno i tek tada privukao pažnju barmena, proćelavog čoveka plave kose zadubljenog u čitanje „Bufalo Rim Herald”. Sada je bio prinuđen da spusti

novine na šank i i okrene sa kako bi dohvatio flašu.

Holidejevu pažnju privukla je naslovna strana.

– Zaista strašno – začuo je ženski glas iza sebe i ugledao crvenokosu koja se naslonila na šank i rukom pokazivala na novine. – Ejms je hladnokrvno ubijen iz zasede...

– Da li se sumnja na nekoga?

– Za sada se ne zna – odvratila je odmahujući glavom. – Šteta... bio je tako fini momak.

Barmen je poslužio Doka ali je odmah pored čaše ostavio i flašu. Ništa ne govoreći, osmotrio je situaciju i ponovo se vratio novinama.

– Flejm! – povikao je muški glas iz pravca leptir vrata. – Traže te!

Crvenokosa se uzvrpolji. Čeznjivim pogledom odmerila je Doka i promrmljala:

– Izvinite, mister, ali stvarno ne mogu da vam se pridružim. Kao što vidite, traže me... Možda drugi put ako ostanete u gradu...

– Možda... – odvratio je Dok uzimajući prema jednim od stolova. Popio je još jedan gutljaj i pomislio na pogreb. Sada su verovatno pri kraju, pretpostavio je i pomislio na tužno lice Čeriti En. Počeo je da razmišlja o stradanjima koja je video na svojim putovanjima, sahranama koje su ga često pratile ili koje je i sam izazivao. Ljudi su toliko puta nasrtali na njega željni slave...

Ponovo je osetio miris jeftinog parfema i iznenađeno se prenuo. Podigao je pogled i ugledao Flejm koja mu se ljubazno smeškala.

– Imam poruku za vas, mister.

– Zar?

– Očekuju vas u sobi broj 6.

– Ko me očekuje?

Ona značajno namignu.

– Ja sam samo glasnik koji prenosi poruku. Ali reći ću vam jedno, mister. Svaki kauboj u ovoj dolini dao bi svoju mesečnu platu da uđe u sobu broj šest – šapnula je i pokazala prstom mali hodnik pored improvizovane pozornice. – To je tamo dole, mister.

IV

Holidej je zastao i pokucao na vrata.

– Uđite, mister Holmse – začuo je blag i zamaman ženski glas. – Otključano je!

Jednu ruku je spustio na dršku revolvera, a drugom je uhvatio kvačku. Hitro je gurnuo vrata i ušao u sobu. U urednoj prostoriji u kojoj se osećao fini parfem ugledao je lepu mladu ženu koja je sedela na ivici kreveta i ljubazno se smešila. Bila je mlada i lepa, duge crne kose i zanosnog osmeha. Na sebi je imala satenski ogrtača koji je jasno naglašavao njene privlačne obline.

Holidej se osvrnuo oko sebe; nameštaj u starinskom stilu, krevet sa

baldahinom, orman, starinsko ogledalo...

– Sama sam, mister Holmse – dobacila je kao da mu čita misli. Pod krevetom nema nikoga i zato se opustite.

– Rečeno mi je da me u ovoj sobi neko očekuje.

Ljupko se nasmešila.

– Zašto ne zatvorite vrata, mister Holmse? – upitala je ustavši sa kreveta. Bila je visoka i vitka, crnih očiju oivičenih dugim trepavicama.

– Kada sam sam sa nekom ženom volim da znam kako se ona zove.

– Melinda – zacvrkutala je, prišla bifeu i iz njega izvadila flašu i dve čaše.

On zatvori vrata i dobaci:

– Očekivali ste me, gospođice? Kada sam pokucao na vrata, znali ste da sam to ja iako vas nikada nisam video. Kakvu igru igrate?

– Nikakvu – odvrati devojka sipajući vino u čaše.

– Ne verujem vam.

– Recimo da sam odlučila da vam poželim dobrodošlicu u Bufalo Rim – kazala je i prišla mu toliko blizu da je mogao da udahne uzbuđujući miris njenog parfema – Imate kompliment od jedne važne osobe.

– Koje? – zapitao je kratko.

Napravila se da nije čula pitanje i pružila mu čašu.

– Istina da radim u salunu, mister Holmse, ali sama biram muškarce koje ću pustiti k sebi. Pa čak i onda

plaćaju onoliko koliko tražim. A ne tražim malo.

– To verujem – odbrusi Dok suvo.

– Ali vi ne treba ništa da platite – ohrabrila ga je Melinda.

– Plaćeno vam je?

– Recimo da se neko pobrinuo za vašu dobrodošlicu – kazala je podigavši čašu.

– Tako znači? Opa... ja bih želeo da znam ime tog dobrotvora.

– Zar je to važno?

– Jeste.

– U redu, reći ću vam. Mister Norton je platio za sve. Znaate, on je jedan od naših vodećih građana.

– Znam ko je on.

– Izgleda da vas je video kada ste došli i odlučio da takav čovek mora biti dostojno dočekan.

Holidej se setio čoveka koji ga je pratio dok je išao glavnom ulicom. Da, to jer sigurno bio Mort Norton. Pretpostavljao je da su ga obavestili o svemu što se desilo kod Dempsijevih i zato nije mogao da razume čemu sve ovo. Zašto mu Norton priređuje specijalan doček? Posle ranjavanja njegovog čoveka pre je očekivao metak. Ko zna, možda je on tek sledio...

– A zašto? – ponovo je bio kratak.

Ona se ponovi nasmeši i srknu gutljaj vina.

– Pa... recimo da je mister Norton zainteresovan za vas. Posle dobrodošlice želi da vas vidi u sobi broj četiri.

– Sve isplanirano... – promrmljao je nezadovoljno.

– Da, ali ste sada u sobi broj šest – šapnula je devojka i za tren ga zagrlila. – A to je soba Melinde Dajamond – dodala je, obavila ruke oko vrata i strasno ga poljubila. – Dobrodošli u Rim, mister Holmse!

Njene usne su bile izazovne i slatke, a telo toplo i uzbuđujuće. No, Dok je ostao miran. Iznenadena, devojka je to drugačije shvatila.

– Hm... nikada nisam ni pomislila da bi čovek kao vi mogao biti stidljiv – kazala je, a onda, ne skidajući pogled sa njega, lagano otkopčala satenski ogrtač. Tanka tkanina joj je kliznula niz ramena tako da je ostala potpuno naga. Svesna svoje privlačnosti gipkim korakom se uputila prema krevetu. Već sledećeg trenutka mazno se ispružila i rukom potapšala prazan prostor pored sebe.

– Pridružite mi se, Džone Holmse – kazala je nežno.

Odjednom se setio prošlosti; umesto Melinde video je Džejn koja ga je onako bezočno prevarila i izvrgla podsmehu... Iako lepa, i ova devojka je bila slična njoj. Prava bludnica...

– Zbogom, gospođice!

Zapanjeno je zurila u njega ne verujući u ono što čuje.

– Štaa?

– Imam poslova koje treba da završim! Osim toga, Nortonova dobrošlica mi nije potrebna.

– Vi... vi ste...

– Nema potrebe da se ljutite i vređate, gospođice.

– Mister... – ošinula ga je pogledom cepteći od besa. – Znate li vi koliko bi ljudi u gradu platilo samo da me vidi ovakvu?

– Znam – odvratio je mirno. – Za to bi dali celu mesečnu platu – dodao je ponavljajući Flejmine reči.

– Tačno tako... A vi, vi...

– Nisam zainteresovan, gospođice – rekao je kratko.

– Pravi ste gad! – kriknula je ljutito.

– Opet se vređate i ljutite – opomenuo ju je.

– Vređam i ljutim! – vrisnula je.

– Znate šta, Holmse? Vi ste prvi čovek koji je odbio...

Nastavila je da priča mada je nije slušao. Na neki način ju je žalio jer nije bila kriva za ovo što se dogodilo a što je osećala kao lični poraz. Zato joj je prišao, nežno je uhvatio za podbradak i zatvorio joj usne poljupcem.

– Vi ste božanstveno lepa i poželjna žena, Melinda. Verujte da u drugoj situaciji ne bih odoleo vašem pozivu. Ali ovako ne – dodao je, uspravio se i pošao prema vratima. – Nadam se da ćemo se još sresti – dodao je i bez reči izašao.

U hodniku je sreo čoveka koji je pozvao Flejm na ulicu.

– To ste vi... mister Holmse.

– Da, ja sam. Izvolite.

– Završili ste sa Melindom, mister?

– Da, završio sam.

– Onda... mister Norton bi želeo da vas vidi. On je u sobi broj...

– Znam – prekinuo ga je i za tren se zamislio. – Naravno, potražiću mister Nortona.

– To je gore na spratu – rekao je čovek rošavog lica. – Pođite za mnom.

Ljudi u salunu koji su čuli Melindinu viku sedeli su kao zanemeli i pogledom ispratili Holideja dok se penjao na galeriju.

Vrata sobe broj četiri bila su otvorena.

Džordžijanac je ušao unutra bez zastajkivanja.

Čovek u plavom odelu sedeo je za pisaćim stolom od kedrovine. Bio je snažan i zdepast, tamne, malo proređene kose. Među zubima je držao debelu, još nezapaljenu cigaru. Iza njega stajala su trojica koju je Holidej već poznavao: namršteni Kred, hladnokrvni Souli sa cigarom u rukama i Duri, bled kao kreč sa povezanom rukom.

– Ja sam Norton, Holmse – dobacio je kratko i pružio mu drvenu kutiju sa cigarama. – Prave kubanske.

Holidej se napravio da nije video taj gest.

– Sreli ste sve moje ljude osim Botvika – kazao je Norton i pokazao na čoveka rošavog lica.

– Niste dugo ostali kod Melinde – promrmljao je Kred.

– Više volim plavuše.

– I to možemo urediti.

– Draže mi je kada sam biram žene – odbrusio je Dok kratko.

– U stvari – nastavio je Norton paleći cigaru – ja sam aranžirao susret sa Melindom kao znak dobre volje. Ali dobro, preći ću na stvar, Holmse. Dakle, vi ste se juče umešali u nešto što vas se tiče. Ranili ste mog najboljeg čoveka. Za tako nešto ja bih u normalnim okolnostima poslao za vama grupu ljudi i naredio da vas obese na prvo drvo.

– Ali to niste učinili.

– Tačno. Za tako nešto postoji razlog. Duri, čovek koga ste ranili, rekao mi je da veoma brzo potežete revolver. Zato se čudim što ime čoveka takvih sposobnosti nije poznato u ovim krajevima.

– Nisam se puno ni trudio. Iskreno rečeno, koristim revolver samo u nuždi.

– Često.

– Zavisi od toga koliko često sam u nuždi.

– Ne tiče me se da li ste poznati ili ne, mister Holmse. Duri mi je rekao da ste brzi i vešti, a to je bitno. Vidite, zbog svega toga hteo bih da stupite u moju službu. Zato nisam poslao momke da vas obese već sam vam organizovao ljubaznu dobrodošlicu.

– Ali ja ne iznajmljujem revolver, mister Nortone.

Ovaj se namršti.

– Ne? A zašto? Hajdete, molim vas, nemojte se pretvarati!

– Ne pretvaram se.

Norton je polako gubio strpljenje.

– Zašto onda nećete? – upitao je oštro.

– Moja stvar.

– Da ne mislite nešto sa Dempsijevima..?

– I to je moja stvar.

– Bila bi to vaša velika greška – umešao se Kred.

– I oni imaju prava da žive kao i vi – procedio je Holidej.

– Da budemo načisto, Holmse – kazao je Norton i odbio dim. – Ejms Dempsi je mrtav...

– Zahvaljujući vama.

– Pazi šta govoriš! – zarežao je Kred.

– Za tako nešto niko nema dokaza

– dobaci Norton samouvereno.

– Za sada.

– Kao što sam rekao, Ejmsi je mrtav, a ranč ostaje u rukama starog i devojke. I kakvu perspektivu ima u njihovim rukama?

– Po toj logici trebalo bi da ga prodaju vama?

– Tačno – složi se Norton klimajući glavom. – Naravno, po odgovarajućoj, „poštenoj” ceni.

– Oni ne žele da ga prodaju.

– Prodaće ga ili će to umesto njih učiniti banka. Poznato je da je stari Dempsi uzeo zajam sa hipotekom.

– Nema tu nikakve budućnosti – umešao se Duri.

– A ako plate hipoteku? – upita Dok.

– Neće platiti – ponovio je Norton tvrdoglavo.

– Koliko znam oni spremaju stoku za prodaju. Ako uspeju da...

– Neće uspeti! – prekide ga Norton nervozno. – Put do Grejt Folsa je dugačak i... pun prepreka. Neće uspeti.

– Možda i hoće.

– Da im nećete pomoći? – upita rančer podozrivo.

– Ne znam... U svakom slučaju neću da radim za vas... ni po koju cenu.

– A zašto?

– Ja sam usamljeni vuk i ne volim da mi bilo ko zapoveda.

– To ne bi bilo zapovedanje. Bili biste slobodni da...

– Ne, rekao sam – presekao ga je Dok.

Duri spusti ruku na dršku revolvera.

– Znam zašto neće da radi za nas, mister Nortone. Nameračio se na onu malu Dempsijevu. Da... da... zato nije hteo da bude sa Melindom. Izgleda da uživa u društvu sa njima.

– A pošto je brat Čeriti En nije živ, jasno je kakave su mu namere – iscerio se Kred.

– Kaži to još jednom i mrtav si – procedio je Dok kroz zube.

– Ako se udružite sa njima vi ste mrtvi – dobaci Norton zažmirivši.

– Iz zasede, kao Ejms, je li?

– Napolje! – prosiktao je Norton.

Držeći ruku na dršci revolvera Holidej je, koračajući unazad, polako stigao do vrata. Onda je još jednom osmotrio ljude u sobi i hitro izašao napolje. Sišao je u salun praćen radoznalim pogledima. No, nije hteo da se zadržava već je izašao napolje. Odmah je bacio pogled prema groblju i video da je pogreb završen. Osetio je svež povetarac i video da se na zapadu gomilaju oblaci.

Uzdahnuo je i ponovo pomislio na Dempsijeve. Ako oстане ovako njihove šanse da se izvuku iz teškoća neće biti nikakve. Norton je bio suviše moćan i osion...

Onda se prenuo iz razmišljanja. Šta se to njega ticalo? Pomogao im je u jednom trenutku i mogli su da nastave. Ništa ga nije obavezivalo da to i dalje čini, zaključio je i pošao prema trgovini.

– Holmse... – začuo je glas sa desne strane. – Mister Holmse...

Okrenuo se i ugledao mlađeg čoveka sa zvezdom na reveru. Bio je prilično visok, rde kose i simpatičnog lica.

– Izgleda da ovde svi znaju moje ime – promrmljao je.

– Šta ćete, mister, u ovakvom gradiću vesti se brzo šire.

– Šta mogu da učinim za vas šerife?

– Čuo sam da je bilo neke galame i salunu?

– O tome će moći nešto više da nam kaže devojkica po imenu Melinda.

– Hm... tako.

– I Norton – dodao je Dok.

Čuvar zakona ga iznenađeno odmeri.

– Došlo je do svađe između vas i Morta Nortona?

– Bilo je težih reči ali... stvar je lične prirode. A koja je tu vaša pozicija, šerife?

– Kako to mislite?

– Norton je prisiljavao Dempsijeve da mu prodaju ranč, rušio im ogradu, terao stoku i šta još sve ne..

– Više puta sam rekao starom Dempsiju da mi pribavi dokaze.

– Da, razumem. A šta biste tada uradili?

– Postupio bih po zakonu. Pogotovo ako budem imao podršku.

– Imaćete je. Računajte na to, šerife.

– Hvala, Holmse – kazao je tiho.

– Pretpostavljam da to znači da ste na strani Dempsijevih. Zato... voleo bih da znam zašto se izlažete riziku.

– Možda samo zato jer smatram da je u životu neophodna ravnoteža.

Ne dopada mi se kada neko suviše moćan želi da zgazi mnogo slabijeg od sebe.

– To zvuči fer – osmehnuo se šerif.
– Do viđenja, mister. Siguran sam da ćemo se uskoro videti.

Dok je klimnuo glavom u znak pozdrava i pošao trotoarom.

Bacivši pogled prema crkvi video je kako ljudi koji se vraćaju sa sahrane ulaze u pogrebnu salu pored kapele. Bacio je opušak i krenuo tamo. Posle ovog tužnog događaja Dempsijeve će verovatno obradovati da čuju kako je odlučio da im pomogne u teranju stoke ne pijacu u Grejt Folsu.

* * *

Bila je subota ujutro kada je konjanik pregazio reku i uputio se ka ranču Dempsijevih. Malo kasnije naišao je na ogromno krdo od preko hiljadu grla koje su Čokto i trojica kauboja skupili u toku prethodnog dana.

Sam Čokto sačekao ga je u sedlu, na jednoj čistini u blizini. Kada ga je Holidej pozdravio on mu je pokazao tri konjanika u blizini kuće na drugoj strani proplanka.

– Ljudi koje je Ejms angažovao – rekao je kratko.

Dok je prikupio vođice i poterao konja kroz uskomešanu masu rogova. Poguren više nego inače, Čokto je krenuo za njim. Ubrzo su ušli su

dvorište gde je stari Dempsi već razgovarao sa kaubojima.

– Da vas upoznam sa čovekom koji će izdavati naređenja – dobaci stari ugledavši ih. – Ovo je Džon Holms.

– Ja sam Met Bruking – dobacio je ćelavko sumornog izgleda. – Čuli smo za vas, mister. Istina da nas je Ejms unajmio ali radićemo za svakog ko plati.

– Ja sam Li Brajen mada me svi zovu Kocka – rekao je nešto stariji kauboj snažne građe i izbornog lica.

– Ti si kockar? – upita Holidej oprezno.

– Samo kada je ulog u redu.

– A ovo je Ejb Kolkvist – kazao je Dempsi pokazujući na trećeg čoveka, mladog i veoma snažnog, sa niskom pripasanim revolverom. – Već je terao stoku za nas.

Holidej klimnu glavom.

– Ja vas pozdravljam, momci. Pretpostavljam da znate kakav je put na koji smo krenuli. Uostalom, Ejms vas je odabrao i ja ću poštovati njegov izvor. Put će biti težak i moramo proći kroz niz neprilika.

– A to su reke, kanjoni, banditi, Indijanci... – dobaci Brajen.

– Tačno – složio se Dok. – Vaš prijatelj je u pravu. – I još nešto. Tokom puta ja sam gazda. Naređenja ćete dobijati isključivo od mene.

Trojica kauboja se zgledaše.

– U redu, vi ste gazda – kazao je Brajen konačno.

– Drago mi je što to čujem. Pošto smo se upoznali, možete da nastavite svoj posao. Polazimo sutra u zoru.

Trojica jahača dodirnuše rukama obod šešira i udaljiše se preko proplanka.

Kolkvist je dobar čovek – rekao je Set Dempsi.– Ostale ne poznajem....

U tom trenutku na terasi se pojavila Čeriti En.

– Želite li kafu, šefe? – dobacila je naglašavajući ovu poslednju reč.

Holidej se osmehnu.

– Mogao bih – odvratio je sjahavši..

Posle nekoliko trenutaka već je sedeo u kuhinji uživajući u mirisu kafe. Posmatrajući devojkicu pomislio je na to kako će ona biti jedina žena na tom teškom i neizvesnom putu.

– Juče je svratio Tom Sleter – prenela ga je iz misli pružajući mu šolju. – On je vlasnik ranča „Krug” u dolini. Iako svake sezone tera stoku na veliku pijacu, ove godine je odložio put.

– Zaista? Rekao vam je zašto?

– Čejeni su izašli u preriju. Tačnije rečeno, Satana je krenuo u pohod... Prošle noći je do temelja spalio Lohan Vel i pobio stanovništvo...sve osim žena. Njih je odveo u ropstvo.

– To znači da možemo da očekujemo nepravilnosti.

– Tačno – složila se. – Ali, nemamo drugog izbora. Mislila sam da treba da kažete ljudima u slučaju da neko želi da odustane.

– Meni izgledaju kao prilično tvrdi ljudi.

– Svejedno. Tata insistira da im kažemo.

– Onda ćemo im reći – složio se Dok kratko.

Nasula je sebi kafu i sela preko puta njega.

– Mister Holmse, imam utisak da vas nešto muči.

– Da. Kako da vam kažem... u pitanju ste vi i vaša odeća.

– Zar? Volela bih da budete otvoreniji.

– Vidite, put će biti dug, a vi ćete biti u društvu muškaraca, grubih i pomalo prostih ljudi...

– Navikla sam na ljude sa ranča.

– U redu. Dakle, vaša odeća mora biti slobodnija, jednostavnija i... manje upadljiva.

– Bila sam već na dogonu stoke.

– Sa ocem i bratom, a to nije isto, mis.

– Interesantno razmišljanje... – kazala je.

Holidej je ispio kafu i ustao.

– Reći ću ljudima o Satani ali mislim da to neće uticati na njih. Hvala na kafi.

Čeriti En ga je zamišljeno posmatrala kako se udaljava lagano idući prema proplanku. Onda se žurno vratila u sobu i stala pred ogledalo.

Zaista, kazala je samoj sebi, bluza je bila isuviše tesna.

Osmehnula se i počela veselo da pevuši.

V

Bila je prohladna siva zora kada je stari Kamenko poveo krdo sa ranča Dempsijevih. Po treći put je išao ispred svih grla kao predvodnik pa je Čeriti En bila ubeđena da bi matorogonja znao sam da stigne u Grejt Fols. Pošto je bio izuzetno miran i pouzdan, otac ga je već dva puta vraćao kući.

Sada se rogati bik ljuljao na čelu a krdo ga je mirno pratilo. Holidej je jahao na desnoj strani, Bruking na levoj, a Brajen i Kolkvist pozadi. Iza njih su se kotrljala kola kojima je upravljala Čeriti En.

Sati su tekli prilično mirno. Čim je prošlo podne Holidej je dao znak za odmor. Ručak se sastojao od mesa i prepečenog hleba, a Čokto je u međuvremenu skuvao kafu.

Dok je odbio dim i zamišljeno odmerio trojicu kauboja. Videlo se da svi imaju iskustva i da su ranije obavljali slične ili iste poslove. Koliko je mogao da primeti, najveštiji je bio Bruking koji je u nekoliko navrata pokazao izuzetnu rutinu i veliku spretnost. Pogledao je put koji je išao duž senki visokih planinskih vrhova ukrašenih snežnim kapama. Posle toga sledila je oblast kanjona

na koju se nastavljala široka i prostrana prerija – oblast Čejena.

– Još kafe? – upita Čokto držeći posudu s kafom.

Klimnuo je glavom, zadovoljan što je sve počelo dobro. Ljudi su bili iskusni i radni a to je bilo najvažnije.

Nastavili su put i ubrzo prošli pored jednog karavana, niza kola pokrivenih belim arnjevima. Bradati doseljenici i članovi njihovih porodica pozdravili su ih veselim mahanjem.

Nastavili su dalje i pred zalazak sunca susreli se sa drugim, mnogo manjim karavanom. Njihov vođa, mršavi bradati mormon tužnog lica dao im je znak da priđu.

– Tamo napred ima nevolja sa Čejenima – kazao je pošto im se predstavio kao Džoša Džekobs.

– Čuli smo nešto – dobacio je Dok kratko.

Mormon se namršti.

– Stvar je dosta ozbiljna, mister. Svi muškarci su pobijeni, a žene...

– Znam kako Čejeni postupaju sa zarobljenim ženama – presekao ga je Džordžijanac hladno. – Ako već sve znate zašto se negde ne zaustavite i sačekate da Satana završi pohod? Kada dođe zima on će se povući na jug.

Mršavko podiže glavu ka nebu.

– Gospod nam je naredio da pođemo u Helenu.

– Gospod ili nada da ćete naći zlato?

Mormon se nakostrešio.

– Dok ispiramo zlatni pesak možemo se moliti bogu.

Dok pogleda kolonu kola punih žena i dece.

– Zbogom. Nadam se da ćete imati uspeha – dodao je, mahnulo rukom u znak pozdrava i vratio se do krda.

Padao je sumrak. Trebalo je da požure i nađu mesto za odmor. I zaista, posle nekih sat vremena zaustavili su se u travnatoj dolji pored potoka zaklonjenoj nizom visokih borova. Čokto je odmah zapalio vatru i kada su kauboji obavili sve što treba i došli da se ogreju, dočekao ih je miris meša koje se krčkalo u loncu. Nešto dalje iza njih videla se još jedna vatra, vatra mormonskog karavana.

Međutim, goveda su bila prilično nervozna. Holidej je znao da to neće dugo trajati i da će, kada nastupi umor od puta, grla biti mnogo mirnija i poslušnija.

– Bruking će prvi stražariti – rekao je posle večere. – U ponoć će ga zameniti Kolkvist.

Crvenih očiju i odela prekrivenog prašinom, kauboj se namršti.

– Da li ćeš i ti stražariti, Holmse. Ili vođa ima neke privilegije?

– Ja i Brajen preuzimamo stražu sutra uveče.

– A kuvar?

– Ja odlučujem ko će stražariti, a ko kuvati.

Kauboj se usiljeno osmehnu.

– Kako ti kažeš. Samo sam hteo da znam da li neko u grupi ima posebne privilegije.

Dok ga ljutito odmeri.

– Kao što sam već rekao, ja odlučujem o tome.

Bruking pogleda u Čeriti En i upadljivo obliznu usne.

– Da, znam da ti odlučuješ – dobacio je podsmešljivo..

– Šta bi to trebalo da znači? – ljutnu se Holidej.

– Ništa. Zaboravi.

Desetak minuta kasnije, Bruking se bacio u sedlo i krenuo prema stražarskom mestu. No, posle nekoliko trenutaka se okrenuo i ugledao dvojicu kauboja kako sa Holidejem sede pored nekog prevrnutog sanduka. Brajen je u ruci držao karte i nešto objašnjavao.

Samo je uzdahnio i odjahao u noć. Nešto kasnije zaustavio je konja ispod jednog visokog bora. Neko vreme je nepomično sedeo i zurio u odsjaje vatre u dolini. Onda je ugledao dve siluete kako napuštaju logor i setio se kako je devojkica napomenula da će se kasnije okupati na potoku. Sigurno je tamo krenula, pomislio je, praćena Čoktoom koji ju je sledio u stopu. Malo je sačekao, a onda se uverio da je u pravu. Video je kako se Čokto okrenuo od potoka i oslonio se na pušku. Tako

nepomičan, ličio je na okamenjenog stražara koji tu stoji vekovima.

Iako se mesec jedva probijao kroz oblake, Bruking je mogao da nazre devojčine pokrete. Naime, video je kada ja lagano otkopčala bluzu i kleknula pored potoka. Osetio je kako mu se grlo suši, a srce počinje da lupa sve jače. Mahinalno je zgrabio cigaru i upalio je drhtavim rukama.

Ne razmišljajući o svojim postupcima, poterao je konja ka potoku.

Ubrzo je bio u dolini. Zaustavio je konja blizu vode ali mu je rastinje zatvaralo vidik. Mučen radoznalošću, uspravio se u uzengijama i ugledao njenu siluetu. Mogao je da zamišlja belinu njenih gridi i nežnu svilu te svetle, devojačke kože.

Da, mogao je samo da zamišlja.

Nekoliko trenutaka se dvoumio, a onda pritegao vođice i poterao konja nazad.

Biće još prilike, zaključio je uz uzdah.

* * *

Posle pet dana prošli su planine i zašli u oblast kanjona. Vreme je bilo izuzetno nepovoljno: preko dana peklo je sunce, a noću duvao hladan vetar. Ljudi su bili umorni i prilično iscrpljeni tako da su se trudili da, posle večere koji je Čeriti En služila oko vatre, odmah odu na spavanje. Već dve večeri niko nije pomenuo

karte, a oni koji su odlazili na stražu stezali su zube trudeći se da izdrže.

Te večeri, dok je vetar „svirao“ kroz duboke kanjone, plameni jezici čudno su se poigrali oko pocrnelog lonca za kafu.

– Danas smo bili pod prismotrom – objavio je Holidej kaubojima koji se sedeli oko vatre zadubljeni u pečenje na tanjirima.

– Indijanci? – upitno promrmlja Bruking.

– Čejeni – potvrdi Dok kratko.

– Grom i pakao! – promrmljao je Brajen ali nije prestajao da jede.

– Izbrojao sam šestoricu negde pred zalazak sunca – nastavi Holidej mirno. – Bili su na onom velikom grebenu na drugoj strani prolaza.

– Na ratnom pohodu.?

– Ja bih pre rekao da su u izviđanju.. Nisu se dugo zadržavali. Samo su osmotrili situaciju i nestali.

– Satana, znači, sada zna da smo tu i koliko nas ima – procedio je Ejb Kolkvist lagano.

– Ako mu treba meso za zimu možda nas i sada napadne – dobacio je Bruking.

Holidej uze šolju koju mu je pružila Čeriti En.

– Kažu da crvenokošci ne napadaju noću jer su veoma sujeverni. No, nećemo rizikovati. Stražarićemo po dvojica, a postavimo i stražara u logoru.

– Onda nećemo imati vremena za odmor – požalio se Brajen.

– Tako je, ali se moramo napregnuti. Odmaraće se jedan po jedan – kazao je Dok.

Kada je završena večera Holidej i Bruking su uzjahali konje i uputili se u obilazak krda. Pun mesec je svojom zlatastom svetlošću obasjavao ceo kanjon. Nejednako osvetljene, neravne površine krečnjačkih stena ličile su na lica ljudi. Vetar je postajao sve hladniji, a uplašena i umorna stoka mučući se zbijala u gomilu.

Za to vreme u logoru je vladala tišina. Ejb Kolkvist je sa puškom u ruci čučao u mraku iza kola. Onda je oblak zaklonio mesec i kanjon je utonuo u mrak. To je trajalo nekoliko sekundi, a zatim je kroz paperjaste oblačke provirila bleđa svetlost meseca.

Iznenada je vetar prestao i svuda je zavladala tišina. U tom trenutku Holidej i Bruking začuli su udaljeno hukanje sove. Dok je spustio ruku na dršku svog kolta od slonovače i pogledao u kauboja koji je još čvršće stegao pušku.

– Ta vražja sova... – promrmljao je kauboj. – Dobro poznajem divljinu i znam da je... da je to bio čovek.

– Samo jaši dalje – dobaci mu Dok tiho.

***

Sutrašnji dan je prošao u miru. Bili su na oprezu, ali se ništa nije desilo.

Uveče su se ulogorili i malo odahnuili, a posle večere Holidej i Kolkvist krenuše da ispitaju teren. Naime, jedno dva sata pre toga videli su ispred sebe visok stub dima. Slutili su nevolju pa su bili veoma oprezni.

No, čim su zašli u retku šumu vetar im je doneo miris spaljenih arnjeva, dima i krvi. Nisu rekli ništa samo su se pogledali s krajnjom ozbiljnošću. Naime, obojica su shvatila da je to miris smrti.

Napredovali su polako i sa oružjem u rukama. Prošle noći jasno su čuli huk sove i prepoznali Indijance. No, to nije bio znak za napad na njihovo krdo. Čejeni su na umu imali nešto drugo.

Holidej je prvi izbio na čistinu i zategao vođice.

Pravo ispred njega nalazila su se spaljena kola čiji je krov još tinjao. Prikovan kopljem za stranicu iznad točka, već ukočen je stajao skalpiran jedan naseljenik. Na licu mu se zadržao izraz užasa, a neki insekti zujeći su mu obletali oko glave.

Dok je sjahao i sačekao Kolkvistu.

– Bože moj! Oh, ne... – bilo je sve što je čovek mogao da kaže.

Pogledali su pažljivije i videli da su sva troja kola od kojih se sastojao karavan, zapaljena i uništena. Jedna su ležala prevrnutu na krov, a ispod nagorele cirađe izvirivalo je telo deteta. Odmah pored njega na zemlji su skalpirana ležala dvojica ljudi. Nešto nameštaja iz kola Čeje-

ni su nabacali na gomilu i zapalili. I ta vatra je još tinjala, a dim se dizao u visinu.

Holidej je pogledao na levu stranu, hitro izvadio nož iz bisaga i pošao ka jednom boru u blizini. Tamo je, vezan za jednu nogu, nepomično visio mladić čije je telo bilo načičkano strelama.

Žena nije bilo. Nisu razgovarali o tome jer su obojica znali šta se desilo sa ženama i kćerkama naseljenika. Mlađe su bile napastvovane, a sve zajedno odvedene u logor gde će postati žene Indijanaca i ceo život provesti u teškom radu i zarobljeništvu.

Gotovo siv u licu, Kolkvist je muklo procedio:

- To se desilo oko podne...
- Pre pet časova – dopunio ga je Dok bezlično.
- Ne možemo ništa da učinimo za njih.
- Ništa... osim da ih pristojno sahranimo – odvratio je Holidej.
- Da, tako je. Bio je to mali karavan, strašno mali... – promućao je Kolkvist pokušavajući da zavije cigaru drhtavim prstima.

Holidej je obišao oko nagorelih ostataka osmatrajući tragove nepotkovanih konja.

- Nije ih bilo puno – kazao je.
- Grupa od petnaest do dvadeset ratnika.

– Dovoljno da masakriraju ove jadnike – dobaci Kolkvist upalivši cigaretu.

– To očigledno nije glavna Satani-na grupa. Svejedno, dovoljno ih je da počine zlo. Sahranićemo ove nesrećnike pa ćemo se vratiti u logor.

Kolkvist je našao jednu lopatu sa nagorelom drškom ali ipak dovoljno dobru za mekano peščano tlo. Čutke su iskopali grobnicu i položili tela u nju. Kolkvist ih je prekrrio peskom, a Holidej je napravio grub krst. Kada je završio, skinuli su šešire, a Dok je očitao molitvu. Iako nije bio religiozan čovek, poštovao je ubeđenja onih koji su tu počivali.

Posle svega čutke su krenuli nazad, dalje od pocrnelih ostataka kola i strašnog zadaha smrti. Bio je mrak, vetar je hućao kroz kanjon i činio atmosferu još sablasnijom. Kada su stigli na prevoj sa koga se pružao pogled na logor za trenutak su zastali. Krdo je bilo tiho, usnulo i delimično obasjano mesečinom. Vatra u sredini još uvek je tinjala bacajući neobične senke na kola pokrivena ciradom.

Iznenada su začuli glasne krike Čeriti En i ugledali Brukinga i pogurenog Čoktoa kako se tuku. Naime, tog trena su uzašli iz senke i pokušavali da obore jedan drugog na zemlju. Očigledno je da nisu poslušali devojkicu koja im je vikala da prestanu dok je Brajen, na njenu molbu da

ih razdvoji, samo odmahnuo rukom i nasmejao se.

Ništa ne govoreći, Dok pobode konja i požuri niz padinu. Video je kako je Bruking udario Čoktoa nogom u trbuh od čega se ovaj vidljivo zateturao. Režeći kao zver kauboj je dograbio digačak gonički bič, a devojka je ponovo vrisnula. Trenutak kasnije bič je zviznuo kroz vazduh i ošinio Čoktoa po licu. Krv je potekla iz velike posekotine, a čovek je pokušao da uzmakne. No, nije bio toliko brz jer je Bruking ponovo zamahnuo i ošinio ga po drugom, levom obrazu.

– Prekini, Bruking! – zavapila je Čeriti En.

– Tom grbavku treba dati lekciju – prosiktao je kauboj besno.

– Ali, on me je samo štitio! – viknu devojka sa očajem u glasu.

– Do đavola, samo sam pokušao da te poljubim!

– Ti si je... napao... – izustio je Čokto s mukom „hvatajući” vazduh.

Bruking je zamahnuo bičem baš u trenutku kada su Dok i Kolkvist stigli do kruga svetlosti oko vatre.

– Baci bič! – povika Holidej strogo. – Čuješ li šta ti kažem, Bruking?

Kauboj se okrete i odmeri ga.

– Gle, gle! Evo dolazi čovek sa specijalnim privilegijama!

– Mete, prestani! – upozorio ga je Kolkvist.

Brukingovo lice bilo je crveno kao vatra i Dok je istog trenao posum-

njavao da je u pitanju piće. I zaista, kada je bolje pogledao, uz jedno stablo nedaleko od vatre ugledao je praznu bocu od viskija.

– Šta? – zacerakao kauboj sa bičem u ruci. – Zar ne mogu da dobijem malo od njegovih privilegija?

Holidej sevnu očima. Bruking je morao dobiti lekciju ili će u logoru nastati kaos.

– Baci taj bič, Bruking – ponovio je hladno. – Pijan si i treba da se rashladiš. A onda idi na večerenju stražu.

Kauboj je bez razmišljanja zakoračio prema njemu a onda zastao shvativši da u ruci drži samo bič. Ipak, brzo je došao k sebi i snažno trgao ruku. Istoga trenutka dugačka zmija je fijuknula kroz vazduh.

Ali udarac nikada nije pogodio cilj. Brzinom koju oko nije moglo da prati, Dok je potegao revolver; niklovan „linkoln” blesnuo je u noći i kroz tamu se prolomio hitac. Kao i uvek kada je Džordžijanac u pitanju pogodak je bio besprekoran: kuršum je „presekao” bič odmah iznad drške koja je ostala u Brukingovoj ruci.

Pijani kauboj je zabezeknuto pogledao u ruku, a onda u Holideja. Ništa manje zapanjeni nisu bili ni Kolkvist i Brajen. No, posle prvog iznenađenja pijani Bruking postao je još agresivniji: glasno je zaurlao i jurnuo na protivnika.

– Pseto kicoško, pokazaću ja tebi na koga si potegao revolver! – viknuo je

i u dva, tri skoka došao do Holideja koji je mirno stajao sa koltom u ruci.

Naravno, on je instinktivno osećao da Holidej neće pucati na nenaoružanog čoveka. Bio je ubeđen da je kukavica i da neće moći da mu se odupre bez oružja. Kada se već toliko približio Holideju da je mogao da ga dodirne, ovaj se munjevito izmakao u stranu i drškom pištolja ga lupio po glavi. Bruking se zateurao, ali se ipak održao na nogama pokušavajući da nastavi tuču. Mada ošamućen, krajnjim naporom je uspeo da dohvati Holideja za rukav. Istog trena dobio je još dva udarca revolverom. Dva puta je glasno jauknuo, a zatim se srušio na tlo.

Prošao je skoro minut u potpunoj tišini pre nego što se onesvešćeni kauboj pomerio. Ali ostao je da leži tiho stenjući, lica zagnjurenog u zemlju.

– Ako još jednom dotakneš mis Dempsi, ubiću te! – procedio je Holidej kroz zube.

Bruking nije odgovorio.

– Trebalo je da te ubijem jer si me naterao da opalim a pucanj je mogao izazvati stampedo. Ipak, ovoga puta će ti biti oprosteno jer si bio pijan. No, drugu šansu nećeš imati.

Ponovo je zavládala tišina u kojoj se čulo samo pucketanje drva u vatri...

– Daj vedro vode – dobacio je Holidej okrećući se prema Brajenu.

Kauboj je oklevao pa je Dok ponovio naredbu. Koncentrisan na Brukinga, Džordžijanac nije primetio upitan pogled koji je Brajen uputio Kolkvistu, niti je video da je ovaj jedva primetno klimnuo glavom.

Dus Brajen je sa olakšanjem odahnuo i dohvatio vedro sa vodom okaćeno na bok kola.

– Evo vode, Holmse.

– Osveži ga!

Brajen se polako okrenuo i izručio hladnu vodu na glavu poluonesvešćenog kauboja. Naravno, već sledećeg trenutka Bruking je poskočio i podigao se za tren oka. Nije ništa rekao već je sa otvorenom mržnjom zurio u Holideja.

Čoveku iz Džordžije to nije smetalo.

– Hoću da svi ovo čujete – počeo je mirnim, ali ledeno hladnim glasom.

– Upravo se vraćamo sa mesta gde je masakriran karavan. Onaj dim je od njihovih izgorelih kola. U blizini se nalazi manja grupa Čejena na ratnom pohodu.

– Koliko ih je? – upitao je Čokto.

– Dovoljno – odgovorio je Kolkvist.

Dok odmeri Brukinga i Brajena.

– Jeste li vas dvojica večerali?

– Jesu – odvrati Čeriti En umesto njih.

– Onda na konja pa na stražu.

Bruking se okrenuo i s mukom se odteturao do svog konja. Odvezao

ga je baš u trenu kada je Kolkvist prišao da veže svoga.

– Šta se to, do đavola, desilo? – promrmljao je.

– Hteo sam malo da se zabavim... – promrmljao je Bruking.

– Nemoj sada, molim te... Zabavićeš se kada stignemo u Grejt Fols i kada primimo novac.

Ovaj obrisa krv koja mu je kapala iz posekotina.

– Ne bi valjalo da ga ne dobijemo...

– Dobićemo ga, ne brini – prošapta Kolkvist osvrćući se. – I budi strpljiv, prijatelju. Još nije vreme...

– Kada će biti vreme, Ejbe? – prekinu ga Bruking nestrpljivo.

– Uskoro. Smiri se i čekaj. Ovo mesto nije pogodno za ono što smeramo.

– Ejbe!

– Da!

– Kada dođe to vreme hoću lično da ubijem onog kućkinog sina Holmsa!

– Tiše, pobogu! Može neko da te čuje.

– Da li si me čuo, Ejbe? – insistirao je Bruking.

– Čuo sam te, Mete – odvratio je Kolkvist tiho. – Dobro sam te čuo. A sada uzde u ruke i pođi na stražu.

VI

Prošla su još dva dana. Napredovali su dobro, a kanjon se vremenom pretvorio u travom obraslu ravnicu,

navodnjavanu plitkim mirnim potocima. Ispred sebe su i dalje videli visoke planinske vrhove pokrivene snegom. No, trebalo je još nedelju dana pre nego trasa počne da se spušta sa vetrovitog, sunčanog platoa.

Sada put više nije vijugao već je više je ličio na široku traku prašine prosečene kroz travu. Uz nju se pružala linija grobova u kojima su preživeli putnici i naseljinici sahranili svoje manje srećne sapatnike.

Noć je bila hladna, najhladnija od svih noći koje su proveli na putu, zaključio je Holidej ležeći uvijen u ćebad. Stražario je u prvoj smeni i pošao na počinak tek posle ponoći. Odspavao je nekoliko sati neprestano se budeći, a sada je sa snom bilo gotovo. Još dve nedelje i biće u Grejt Folsu, zaključio je sa olakšanjem. Do ovog trenutka sve je bilo u redu: napredovali su po planu i izgubili tek šaćicu goveda. To je značilo da će nešto manje od hiljadu grla stići do Grejt Folsa što im je i bio cilj.

Pogledao je prema kolima: još samo malo i Čeriti En će izaći na polje da skuva kafu i pripreni nešto za doručak. Kao i ostali, i devojka je izgledala umorno i iscrpljeno. Tiha i povučena, obavljala je sve svoje dužnosti i izbegavala Meta Brukinga kao kugu. Bila mu je strahovito zahvalna za sve što je učinio i ophodila se prema njemu sa mešavinom topline, nežnosti i poštovanja.

Holidej zevnu govoreći sam sebi da je vreme da ustane.

Onda je ugledao Brukinga. Lupež se upravo vratio sa stražarenja i tiho prošavši pored vatre, krenuo pravo prema kolima u kojima je spavala Čeriti En. Holidej uzdahnu; da li je to što je pomislio ili je kauboj samo hteo da uzme vode...

Pošto nije želeo da rizikuje pridi-gao se na laktove u nameri da ustane. Trenutak kasnije osetio je na potiljku dodir hladne revolverске cevi.

– Ruke uvis! – grubo mu je naredio Kolkvist.

– Šta je...

– Ruke uvis, Holmse, ili ću ti probušiti rupu na potiljku! – povikao je ovaj.

Podižući ruke Dok je mogao videti Brukinga kako se penje na kola.

– Da li je ovo neka igra? – upitao je.

– Naravno da nije! – odbrusio je kauboj, hitro pružio ruku do opasača koji se nalazio pored ležaja i izvukao revolver.

Baš tada se Čokto promeškoljio i Kolkvist je doviknuo – Brajene! Pazi na grbavka!

Ovaj je klimnuo glavom i devojčinom pratiocu hitro stavio šaku na usta. Kada je siroti Čokto otvorio oči našao se pred otvorenom puščanom cevi.

– Ako ti je stalo da i dalje dišeš ovaj vazduh – zapretio mu je Brajen

– onda drži šape tamo gde ih mogu videti!

– Šta... šta ovo znači? – zapitao je čovek bled u licu.

– Ja ću ti reći šta znači – dobacio mu je Holidej. – Ejms je đavolski pogrešio kada je ovim ljudima poverio svoju imovinu.

– Nije lepo optuživati mrtve – iscerio se Kolkvist podrugljivo. – Ali je tačna činjenica da je mister Norton stupio u kontakt sa nama još pre nego što smo stigli na Dempsijev ranč. Ako baš hoćeš da znaš, malo smo porazgovarali.

– Ubedio nas je da se uključimo na njegov platni spisak – doviknuo je Brajen i munuo Čoktoa puškom.

– I da otežate dogon stoke na pijacu? – umešao se Dok.

– Više nego da ga otežamo, Holmse – ovratio je Kolkvist pobednički se smešeći. – Naš zadatak je da ga onemogućimo. Mogu ti reći da je ovo kraj puta ali i... vaš kraj, druškane.

Iz kola se začuo snažan devojčin vrisak.

Holidej je skočio odbacivši cebe.

– Ako je ta prljava svinja samo takne, ja ću...

– Nećeš ti ništa – zapretio mu je Kolkvist. – Holmse, shvati da si nadvladan i da te više niko neće slušati, Holmse.

Sledećeg trenutka začuo se jasan žamar posle koga je sledilo Brukingovo mumlanje. Odmah zatim Čeriti En je panično iskočila iz kola poku-

šavajući da se oslobodi drskog napa-
snika. On je krenuo za njom ali mu
se noga zakačila za drvene lestve
tako da je zbunjeno zastao. Ipak, u
rukama je držao pušku uperenu u
devojku dok mu se obraz crveneo od
dobijenog šamara.

Ona je drhtala od straha i besa tru-
deći se da popravi bluzu i dovede u
red raščupanu kosu.

– Divlja mačka... – promrmlajo je
Bruking pre nego što je uspela bilo
šta da kaže. – Izgleda da nije prija-
teljski raspoložena prema meni. Ili
je možda suviše rano...

– Holmse, stani pored devojke –
naredio je Kolkvist.

Pošto ga je Li Brajen držao na ni-
šanu Dok mirno ustade i bez protiv-
ljenja stade pored Čeriti En.

– Sada i ti, matori – dobacio je ka-
uboj Čoktou.

Verni devojčin pratilac odmerio je
Kolkvista s mržnjom ali se nije po-
merio. Ljut zbog toga, Brajen ga je
udario kundakom u leđa i oborio ga
na zemlju. Čokto je zastenjao ali se
ipak lagano uspravio i posrćući pri-
šao Holideju i devojci.

– Šta sada? – upitao je Dok.

– Sada ćemo zaraditi svoju platu –
odgovorio je Kolkvist. – Li, ti znaš
šta treba da radiš.

– Bio si u pravu što si čekao sve do
sada – kazao je Brajen osmatrajući
ravnicu. – Ovo je pravo mesto.

– Za šta? – nije se uzdržao Holi-
dej.

Brajen još čvršće stegnu pušku.

– Do sada je ovo putovanje teklo
prilično mirno. Sada predstoji jedan
stampedo što je sasvim normalno,
zar ne? Do toga dolazi u svakom do-
gonu.

– Ne, Brajene! – kriknula je Čeri-
ti. – Ne smete to da radite!

– Ostanite tu gde jeste, gospođice
– opomenuo je Kolkvist.

Brajen ih je pogledao ispod oka i
požurio prema mestu gde ga je če-
kao još uvek nerasedlan konj.

– U redu, Mete, na tebe je red – do-
bacio mu je Kolkvist koji je dirigo-
vao celom operacijom. – Ja ću čuvati
ovo troje.

Što se tiče Brukinga, on se zlobno
iskezio i nestao u kolima. Uskoro se
odande začuo šum prevrtanja stvari
i osetio miris kerozina.

Videvši devojčino užasnuto lice,
Kolkvist zlobno dobaci – Žao mi je
zbog kola, gospođice.

– Zašto ih palite? – upitao je Dok.

– Recimo da će se dobra vatrica vi-
deti daleko... širom prerije. A to će
privući mnoge posetioce.

– Čejene?

– Tačno, Holmse.

– Kučkin sine! – odbrusi Holidej
besno. Onda se okrenuo i pogledom
potražio Brajena. Ugledao ga je baš
u trenutku kada je podigao pušku
kako bi ispalio hitac iznad glava
goveda i tako ih uzbunio. Ogorčen,
koraknuo je napred ali je stao kada

mu je Kolkvist uperio revolver u trbuh.

Brajenova puška je grmnula i kuršum je zviždući prozujao preko glava i dugačkih rogova. Krdo se uzbuñulo i podiglo, slično talasu koga je pokrenula iznenadna oluja. Zatim je puška ponovo grmnula i ovoga puta tane se zarilo u kožu neke nesrećne životinje. Uplašeno i bespomoćno grlo je riknulo i srušilo se. Uznemirena, goveda su počela da se guraju i sudaraju.

Nadmen i željan osvete, Brajen je ugledao starog Kamenka i opalio mu među rogove. Vrelo tane odbilo se o tvrd, masivan rog i Kamenko je uplašeno jurnuo.

U istom trenutku Bruking je iskočio iz kola i bacio zapaljenu šibicu na prosut kerozin. Kada su kola planula, Brajen je ispalio još nekoliko hitaca jedan za drugim i uplašena goveda su jurnula prerijom obasjanom mesečinom. Prošlo je nekoliko trenutaka i uskoro je zemlja zadrhtala pod hiljadama teških kopita. Ogroman talas je krenuo napred kao tutnjeće višeglavo čudovište koje pred sobom proždire drveće i tvrde stene pretvara u prah.

Zapaljena kola pretvorila su se u plamteću buktinju. Holidej je na leđima osetio vrelinu vatre i malo se pomerio. Što se tiče Čeriti En ona je stajala bleđa i nepomična posmatrajući kako je njeno krdo, njen spas i otplata zajma nestaju u tami i praši-

ni. Jedan deo krda skrenuo je ka potoku i zagazio u vodu koja je počela da pršti na sve strane. Ostatak se ustremio prema severu pa se tako tutnjava razdvojila na dve strane i pretvorila u ujednačen tutanj koji se sve više udaljavao.

– Trebaće nedelje da ih sakupimo – dobacio je Čokto muklo.

– Za tako nešto neće biti potrebe – razuverio ga je Met Bruking držeći pušku u levoj ruci, dok je desnom je podigao šestometak. – Ja ću srediti Holmsa, Ejbe! On je moj! – dodao je.

– Ne. Mete!

– Šta?

– Niko od nas ih neće sređivati.

– Do đavola, Ejbe, pa rekli smo...

– Norton me je ovlastio da komandujem – podsetio ga je Kolkvist.

– Ti i Li ste ovde da radite onako kako ja kažem.

Bruking nešto nerazumljivo progunda.

– Naterali smo stoku u stampedo i zapalili kola – dobacio je Kolkvist mnogo mirnije. – Ovu trojku ćemo ostaviti Čejenima. Oni će znati šta će sa njima.

– Dobro, dobro. Samo... šta ako se Indijanci ne pojave?

– Pojaviće se. Pa sam si video njihove tragove i čuo ono pakleno dozivanje sove. Ta grupa Čejena prati nas već danima i u ovom trenutku oni nas odnekuda motre. Dakle, videće da širom prerije imaju mesa za

celo pleme, a kada priđu bliže obrađivaće se kada vide da imaju i tri kandidata za skalpiranje.

– Nije loše. Samo, što se tiče Holm-
sa...

– Ne brini se, on će dobiti svoje. Prvo strelu u leđa, a onda... Ne bi voleo da znaš.

– Šta ćemo mi?

– Mi ćemo odjahati u Grejt Fols sa pričom o indijanskom napadu. Ispričaćemo kako su nas Čejeni presreli i oteli stado, a mi se spasli „pukim slučajem”.

– Odlično smišljeno! – dobaci Holidej ironično.

– I meni se čini – složio se Kolkvist cinično.

No, Dok se nije predavao. Pokušavao je i dalje.

– I vi ćete dozvoliti da Čeriti En padne u ruke onih divljaka – preko reo ih je.

– Dopustićete iako znate šta će joj se desiti?

– Istina... šteta za nju – složio se Bruking. – Ali ne možemo je povesti sa nama, zar ne?

– Dovedite njihove konje – naredio je Kolkvist.

– Vi ništa ne prepuštate slučaju?

– Ništa – složio se kauboj. – Hoćemo da čejenskim ratnicima budete siguran plen, Holmse.

Brajen je dojahao sijajući od zadovoljstva.

– Ona luda goveda još uvek trče.

– Pokupi im oružje, Brajene – naredio je Kolkvist još uvek držeći pištolj uperen u Holideja. – Vreme je da krenemo.

Brajen je sjahao, pokupio sve puške i revolvere i otišao do svog konja. U međuvremenu; Bruking je povezo sve konje osim njihovih i popeo se u sedlo spreman za pokret.

– Mislim da je ovo zbogom – procedio je Ejb Kolkvist odmerivši ispod oka gusti dim koji se od zapaljenih kola dizao prema nebu.

– Jednoga dana svi ćemo se sresti u paklu – primetio je Dok.

– Nadam se da nećemo, Holmse. I nemoj razmišljati toliko unapred. Kada dođu Indijanci nećeš živeti ni nekoliko minuta – dobacio je zlobno, okrenuo konja i požurio za Brajenom.

Uskoro se bat konjskih kopita izgubio u daljini.

Pošto se uverio da su sami, Čokto sa uzahom sede na jedan panj.

– Sa nama je svršeno – kazao je očajnički. – Nemamo ni konje ni oružje.

Dok pogleda prema zapaljenim kolima: platneni krov je gotovo izgoreo tako da su metalni držači ličili na na džinovska, pocrnela rebra. Strane je još proždirao plamen, a dno je padalo.

– Da li je unutra bilo nekog oružja? – upita Holidej devojkicu.

– Jedna stara dvocevka. Sigurno je upropaštena.

– Videćemo – odgovorio je i krenuo prema plamtećoj kuli.

– Holmse, sada za tako nešto nemamo vremena – dobacio je Čokto.

– Indijanci će sigurno doći.

– Da, znam, znam... – promrmlja Holidej. – Jasno mi je da ne treba da se zadržavamo. – Videli su nas i verovatno već dolaze. No, biće bolje da imamo bilo kakvo oružje pa makar i izgubili nekoliko minuta.

Prišao je bliže i vatra mu je oprljila lice. Zaklonio je oči rukom i pošao napred dok ga je polako obavijao dim. Stranice kola su se srušile i neki metalni predmet pao je u plamen. Prišao je još bliže ali ga je vrelina naterala da uzmakne..

Onda se setio...

Uzeo je maramicu koju je brzo potopio u lonče sa kafom. Jedan deo je obavio oko usta, a neku tkanunu koju je usput našao pocepao je na dva dela i obavio oko šaka. Još jače je natukao šešir na čelo i krenuo u borbu sa vatrom...

Koraćao je napred dok je dim plivao oko njega i pepeo padao po odeću. Ipak, uspeo je da uđe dok su kola gorela, dimila se i pretvarala u prah. Onda je u jednom momentu ugledao dvocevku. U stvari, bila je to savijena, pocrnela cev sa već izgorelim kundakom. Nogom ju je gurnuo iz kola i krajnjim naporom izbacio nekoliko konzervi sa hranom.

Iznenadni nalet vetra razbuktao je plamen. Uporan, on je ostao na

mestu dok nije ugledao ono što je tražio: kuhinjski nož Čeriti En. Drška je bila crna ali još uvek čitava i on pruži ruku. Plamen mu je u trenu zahvatio maramicu ali ipak je uspeo da uhvati nož i baci je devojci pred noge.

Ona je shvatila šta se desilo i prišla mu ibrik sa vodom. Polila mu je ruku i videla kako je skunuo maramicu sa lica i odahnuo.

– Ovo je bolje nego ništa – kazao je tiho.

Čokto je prišao i preko noža nabacao hladan pesak.

Neko vreme su sedeli u tišini i pokušali da se priberu. Na istočnom horizontu ružičasti sjaj koji je razbijao tamu najvljivao je skori izlazak sunca. U blizini je video nekoliko goveda koja su besciljno lutala prepuštena sama sebi.

Poske desetak minuta ugledao je još nešto: kolonu konjanika koja se jasno ocrtavala naspram svetlosti novog dana.

– Čejeni? – upita tiho Čeriti En.

– Neće shvatiti šta se desilo... za sada – prošaputao je. – Znam da se dogodio stampedo i da su nam kola izgorela. Naravno, ne znam da nam je jedino oružje ovaj nož sa nagorelom drškom.

– Ali uskoro će saznati – dobacila je devojka. – Posmatraju nas.

– Čokto, kako izgleda taj nož? – upitao je.

– Još je vreo – odvratio je ovaj mršteći se. – Ali mogu da ga držim u ruci.

– Idemo prema potoku – kazao je, sagnuo se i umotao konzereve u vlažnu maramu. – Ovo će nam dobro doći kada se ohladi... ako nam hrana uopšte bude trebala.

Stigavši do potoka otkrili su da je voda usekla duboko korito i da su obale strme i stepenaste. Dok je ušao u vodu koja mu je dopirala do kolena, a devojka i njen verni pratilac za njim. Stojeći u potoku bili su skriveni od pogleda, ali Dok je znao da se tu ne mogu sakriti. Za Indijance će biti veoma lako da im prate trag sve do obale. Jedina šansa bila je da krenu kroz vodu...

Nije razmišljao ni trenutka već je uzeo devojku za ruku i poveo je nizvodno. Čokto je išao za njima držeći nož koji se već ohladio. Sada je jutarnja svetlost preplavila plato, a oni su i dalje išli napred. Sada im je voda dopirala do pojasa.

Dok u jednom trenutku zastade i stavi prst na usne.

– Sačekajte – šapnuo je tiho.

Oni su zastali, a on je izašao iz vode, popeo se na obalu i izvirio. Kola su još uvek sagorevala, a vitak stub dima lagano se dizao u visinu. Prerijom su još uvek besciljno lutala goveda, sama ili u malim grupama.

Onda je ugledao Indijance: približavali su se izgorelim kolima stalno se osvrćući oko sebe. Izbrojao je de-

setoricu ratnika na konjima, polunagih i išaranih razničkim bojama. Dvojica su bila naoružana puškama, a ostali lukovima i strelama. Trojica su sjahala i vrhovima koplja počela da džaraju izgorele ostatke. Ostali su se razmyleli po logoru i počeli da pretražuju svaku stopu.

Holidej je pogledo nadole, gde je korito potoka presecalo borov šumarak. Možda je to bilo pogodno mesto gde bi mogli da izađu iz vode i krenu kroz preriju. Požurio je nazad kako bi Čoktou i Čeriti objasnio plan. Složili su se istog trenutka i krenuli za njim.

Prošao je još jedan sat.

Dan je odmicao a sunce je grejalo sve jače. Približavajući se drveću, čuli su iz daljine pobedonosnu viku.

– Našli su trag – kazao je Holidej.

Ubrzali su korak i uskoro su ih zaklonile bodljikave grane crnog bora. Dok se nekako izvukao na obalu, a onda pružio ruke da pomogne devojci. Hteo je da prihvati i Čoktoa ali se ovaj uzverao gore sa iznenađujućom spretnošću.

Dok se uspravio i bacio još jedan pogled na logor. Video je Indijance koji su stajali okupljeni na obali dokle su, u stvari, pratili njihov trag. Nekolicina su čak sjahala sa konja i pretraživala korito potoka.

– Ovo mi se ne sviđa – kazao je tiho.

– Kako to mislite?

– U logoru sam izbrojao deseticu Čejena.

– A na obali ih ima samo osam – šapnu Čokto

–... što znači da dva ratnika šetaju po okolini – dopuni ga Dok.

– Pogledajte, eno jednog! – procedila je devojka prigušeno. – Tamo je, na onom uzvišenju.

– Ah, vidim... – promrmljao je Čokto. – Pored jednog od naših goveda. Već ga je ubio.

– Da. I sjahao da ga iseče na komade – dobacio je Holidej.

– To znači da treba da brinemo samo o jednom. Hajde, dođite – dodao je i poveo ih između borova, sve do jednog okruglog udubljenja u ravnicima. Naime, tu se pašnjak pretvarao u plitko široko ulegnuće oivičeno žbunolikim rastinjem. Uvučeno ispod površine ravnice, udubljenje je bilo zaštićeno od vetra. Malo dalje, ispod jednog krupnog bora paslo je usamljeno goveče; tada je Dok primetio senku.

Tren kasnije, kao da je izronio iz zemlje, pored govečeta se pojavio usamljen Indijanac na poniju. Pojavio se niotkuda i zastao, onako visok, mršav i lica nalik na pticu grabljivicu. U ruci je imao pušku.

– Ne mičite se! – promrmljao je Dok.

– Da li nas je video? – brižno je upitala Čeriti En.

– Još nije, ali dolazi ovamo. Čokto, dodaj mi taj nož.

VII

Netremice su motrili Indijanca koji se uputio niz blago nagnutu ravan. Jahao je lagano i oprezno, pažljivo zureći u travu i zemlju pred sobom. Zaustavio je konja negde blizu sredine ulegnuća i osvrnuo se oko sebe. Onda mu se pogled zaustavio na govečetu koje je mirno paslo.

Holidej stisnu nož. Posmatrali su kako Čejen polako prilazi mestu gde su čučali skriveni u žbunju ispod bora. Onda je Indijanac zastao i zagledao se u zemlju.

– Otkrio je naš trag – šapnuo je Čokto.

Dok se priljubio uz stablo bora i pogledom netremice pratio Čejena koji se približavao s puškom u ruci. Išao je njihovim tragom, a on ga je morao dovesti do bora.

Tako je i bilo. Crvenokožac se i dalje približavao: sada su ga mogli videti jasnije i razaznati mu crtice lica. Dok je podigao ruku sa nožem i čekao.

Trenutak kasnije pogledi su im se sreli!

Prošao je samo delić sekunde i nož koji je poleteo iz Holidejeve ruke bljesnuo je na suncu. Začuo se tup udar kada se oštrica zarila u Čejenove grudi. Iz rane je šiknula krv, a on se jako zaljuljao, ispustio pušku i presamitio se preko konjskog vrata. Uplašen, poni je nervozno skočio u

stranu i beživotno Indijančevo telo je kliznulo na zemlju.

Dok je pritrčao da uhvati konja ali je uplašena životinja uzmakla i potčala ka žbunovitoj ivici ulegnuća. Pitrčao je Čokto i pokušao da je uhvati za uzde. No, to mu nije uspe-
lo; uspaničena životinja je skrenula u stranu, otgla se i otrčala u preri-
ju.

– Sad... videće konja bez jahača...
– promucalo je stari.

Dok je podigao sa zemlje Indijan-
čevu pušku.

– Biće ovde za nekoliko minuta –
kazao je tmurno.

– Sada bar imamo pušku – kazala
je Čeriti En pokušavajući da savlada
strah.

– Nova „vinčesterka“! – proko-
mentarisao je Holidej – Sigurno ju
je ukrao od nekog ubijenog doselje-
nika.

– Da li je puna? – zainteresovano
upita devojka.

Dok ćutke proverio magacin.

– Šest metaka.

– Možda kod njega ima još municije... – dobacila je sa nadom.

Holidej je prišao lešu, brzo mu izva-
dio nož iz grudi i pružio ga Čoktou.
Za opasač od zmijske kože bio je za-
denut dugačak lovački nož u kožnoj
futroli. I njega je izvadio i dao ga
devojci. Zatim je okrenuo telo ali na
svoju veliku žalost nigde nije našao
ni metka. Imali su, dakle, samo šest
metaka, pušku i dva noža.

– Bežimo odavde! – dobacio je
ustajući.

– Ali kuda? – upitao je Čokto.

– Iza ovih udubljenja video sam
neke stene. Tamo ćemo se zavući.

Pretrčali su udubljenje što su brže
mogli. Kada su bili blizu ivice, talas
vetra doneo je do njih glasnu viku.
Bilo je jasno da su Čejeni ugledali
konja bez jahača i zagalamili. Ima-
li su malo vremena da se dočepaju
zaklona.

Holidej je prvi stigao do kraja udu-
bljenja. Ugledao je Indijance kako
jure prema konju bez jahača, dogra-
bio Čeriti En za ruku i povukao je.
Stene ka kojima su se uputili nala-
zile su se između dva bora. Radilo
se, naime, o gomili kamenja na vrhu
jednog blago uzdignutog uzvišenja.
Zadihani i užurbani, popeli su se uz
blagu kosinu i kročili u uzani pro-
laz. Dok je za tren ostavio pušku i
osvrnuo se da proverio šta je sa In-
dijancima.

– Jesu li nas videli? – upita Čeriti
En jedva dolazeći do daha.

– Još nisu ali će brzo početi da nas
traže.. Vidiš, svi su sakupili oko po-
nija – kazao je posmatrajući crve-
nokošce okupljene u gomilu. Lepo
je video kako je jedan debeli ratnik
zastao i živo gestikulirajući rukom
pokazao prema udubljenju. I zaista,
posle nekoliko minuta grupa ratni-
ka se upitila prema njima.

Holidej je zauzeo pogodno mesto
i namestio pušku. Video je da se

osmorici pridružio onaj deveti tako da da je sada odnos dve strane bio još nepovoljniji. No, sada nisu mogli više ništa da učine.

Zatim je tišinu prolomio urlik nezadovoljstva

– Našli su telo – prošaputao je Čokto.

Za nekoliko minuta Indijanci su izbili na ivicu ulegnuća i zagledali se u stene. Na čelu njihove grupice jahao je Čejen surovog lica sa ratnom kapom od orlovog perja na glavi. Imao je kukast nos i sitne, zle oči. Od svih ratnika samo je on imao pušku; grlenim glasom i gestikulirajući, nešto je govorio ratnicima stalno pokazujući prema stenama.

– Ovo nije Satana, nego vođa jedne od ovih pljačkaških grupa – kazao je Holidej. – Zna da smo tu i želi da se dokaže uzimajući nam skalpove.

Videli su kako tri Indijanca obilaze široki luk nastojeći da dođu na drugu stranu malog uzvišenja. Lagano i tobože nezainteresovano su jahali kroz žbunje ali nisu mogli da pevare Holideja. Znao je da će se prikriti u travi i sačekati povoljan trenutak za napad.

– Sjahali su – promrmljao je Čokto.

– Motri na njih – naredio mu je je Holidej ne skidajući oka sa glavne grupe. Video je kako je vođa mahnuo glavom, a dva ratnika se odmah izdvojila i poterala konje ka uzvišenju.

Sekundi su prolazili i Dok je pomno pratio dvojicu koja su se približavala. Kada se prvi jahač približio i za trenutak zastao Dok je povukao okidač, Vinčesterka je poskočila i Čejen se srušio kao posečeno stablo. Onaj iza njega neodlučno se okrenuo razmišljajući da li da nastavi. No, Dokov hitac napravio mu je crvenu mrlju na čelu i momentalno ga oborio iz sedla.

– Ostalo ih je još sedam... – izustio je Čokto.

Džordžijanac uzdahnu.

– Tačno tako. A mi imamo još četiri metka – promrmljao je tiho spazivši kako Čeriti En, bleđa i uzdrhtala, steže nož koji je držala u rukama.

– Holmse! – uzviknu Čokto tren kasnije. – Pogledaj!

Dok se okrenuo i video kako trojica ratnika koji su ranije obišli uzvišenje trče kroz travu ka stenama. Bez razmišljanja je nanišanio u prvog i pogodio ga u bok: no, Indijanac je rukom pritisnuo ranu i nastavio da trči uz padinu. Videvši šta se dešava, Čokto je pritekao u pomoć, hitro je bacio nož i pogodio ratnika tačno u srce. Kriknuvši od bola, Indijanac je pao na stranu i izdahnuo pre nego što je dodirnuo zemlju.

U međuvremenu su druga dva napadača zastala. Onaj stariji je viknuo nešto na jeziku Čejena i drugi je smesta legao na zemlju. Odmah zatim, stariji se oprezno povukao.

– O čemu se radi? – upita Čokto zbunjeno.

– Hm... – odvrati Dok zamišljeno.

– Izgleda... video je nešto što hoće da javi poglavici.

– Vašu pušku?

– Ne, nego... U pitanju je Čeriti En.

Nekoliko trenutaka obojica su ćutali. Imali su još samo tri metka i jedan nož. Drugi je ostao u telu palog Indijanca. A bio im je itekako potreban.

Čokto se nakašlja. Imao je dovoljno iskustva i pretpostavio je šta muči tog hrabrog čoveka pored njega.

– Ako me budete štitili otići ću po nož – kazao je bacivši kratak pogled na indijanskog vođu koji je bio zaokupljen razgovorom sa svojim ratnikom.

– U redu. Imamo samo onog jednog u travi. Držaću ga na oku.

Čokto je klimnuo glavom i krenu. Kretao se lako i brzo, poput zmije, svakog trena se sve više približavajući visokoj travi. Sekundi su prolazili i on je bez problema prešao više od pola puta do leša.

Za to vreme Holidej je držao na nišanu mesto gde je ležao Čejen, spreman da zapuca na najmanji pokret. Onda je primetio ljuljanje trave i Indijanca koji se naglo uspravio držeći spreman tomahavk u rukama. Sečivo je blesnulo na suncu istog trenutka kada je vinčesterka grunula. Hitac je bio precizan i po-

godio je Indijanca po sredini grudi. Ali on nije ispustio tomahavk već je poslednjom snagom pokušao da ga hitne na Čoktoa. To je prinudilo Holideja da ponovo opali i zauvek smiri upornog Čejena.

Indijanci su zagalamili, ali niko nije pripucao pa je Čokto mogao da izvadi nož iz tela i bez opasnosti se vrati u zaklon. I taman kada je Dok hteo nešto da mu preloži, obojica su začula poglavičin promukao glas:

– Bledoliki...Bledoliki, vreme je da razgovaramo.

– Govori naš jezik? – progunda Čokti sa čuđenjem. – Nije mi jasno kako ga je taj divljak naučio.

– Verovatno od misionara – odvrati Dok, posmatrajući kako poglavica daje pušku jednom od ratnika i nenoružan jaše ka uzvišenju.

Znao je da i on mora učiniti nešto slično.

– Ostao je samo još jedan metak kazao je dajući pušku Čoktou.

– Ako je ovo neki trik i ako budeš morao da pucaš, postaraj se da pogodiš poglavicu. Možda će biti dovoljno.

– A ako ne bude?

– Onda ne smeš dopustiti da Čeriti En uhvate živu – proicedio je jedva čujno.

Ovaj je zadrhtao i kratko klimnuo glavom. Objašnjenje ovde nije bilo potrebno.

Holidej je već izašao iz zaklona i grabio ka uzvišenju. Zaustavio se

samo metar dva od poglavice, izvanredno građenog mladog Indijanca koji je, išaran ratničkim bojama, ponosno sedeo na malenom, izdržljivom poniju.

– Ja sam Činuk – rekao je Čejen, vidno ga odmeravajući od glave do pete.

– Ja sam Holidej.

– Zašto su vaši prijatelji odjahali, Holideje?

– Zato što nisu dobri ljudi.

– Odjahali su i ostavili vas? Cobro, Holidej nije lažljiv čovek. Čejeni su i sami sve videli.

Dok je ćutao.

– Iako bledoliki ne odgovara ja znam istinu.

– Čemu onda ovaj razgovor – upita Dok gledajući ga u oči.

– Zbog žene.

– Mislio sam da je to u pitanju.

– Jedan moj ratnik ju je video. Zato hoću da trgujemo, Holideje.

– Da čujem.

– Poštedeću vam život – rekao je Indijanac lagano – a ti ćeš mi dati ženu sa kosom boje kukuruza.

Dok odlučno odmahnu glavom.

– Nema trgovine.

Indijanac ga ošinu besnim pogledom.

– Znaš da vas možemo pobiti, a nju ipak uuzeti.

– To ste i do sada pokušavali – odvratio je sa poluosmehom. – I imate već četvoricu mrtvih, zar ne?

Činuk lukavo zažmiri.

– Ti misliš da su nam ostala još petorica?

– To vidim.

Sada se Indijanac osmehnuo.

– Bledoliki ne zna da su naša braća svuda u blizini. Dimnim signalima brzo ćemo ih dozvati i uskoro će ceo ovaj kraj odjekivati od naših poklića. Ti i onaj ružni mali čovek ste mrtvi ukoliko ne pristanete da trgujete sa mnom.

– Nema trgovine – ponovi Dok ledeno.

– Da ali je to tvoja poslednja reč, bledoliki?

– Jeste.

– Onda si ti budala – obrecnu se poglavica i bez reči krenu nazad.

Holidej ga je nekoliko trenutaka posmatrao kako jaše uzdignute glave, a onda se okrenuo i požurio do zaklona.

– Šta je hteo? – upita Čeriti En čim je kročio među stene.

– Hteo je vas – odvrati Dok kratko.

Nekoliko trenutaka zapanjeno ga je posmatrala, nesposobna da kaže ijednu reč.

– Mislite...? – promucala je najzad

On odmahnu rukom i okrete se prema Indijancima.

– Onaj dimni signal dovešće ovamo sve Čejene iz prerije – rekao je kratko, posmatrajući kako poglavica objašnjava nešto svojim ratnicima i kako oni pošle toga kreću oko stena da zatvore krug. – Uхватili su nas u

klopku – dodao je mračno. – Sačekajte da im se pridruži još ratnika i onda će nas napasti.

– Ima li uopšte neke nade?

– Samo ako su ostali toliko daleko i ne mogu stići do zalaska sunca. Ukoliko nas do tada ne pohvataju možda ćemo uspeti da se iskrademo pod okriljem mraka – dodao je Holidej i mašio se za tabakeru. Sada je mnogo značilo to što mu je razbojnici nisu oduzeli, jer mu je cigareta bila itekako potrebna. – A to nije mnogo verovatno? – upitala je devojka jedva čujno.

Dok odbi dim.

– Ne baš, En, ne baš.

Ona se zagleda u daljinu.

– Znači, sve je propalo – prošaptala je skrušeno. – Naš ranč, hipoteka, tata... Šta će biti sa svim tim?

Džordžijanac je sedeo i ćutke odbijao dimove. Nije mogao da je uteši, niti kaže bilo šta što bi je umirilo. Napolju je mogao da vidi samo poglavicu i jednog mladog ratnika pored signalne vatre. Ali, to je bio samo privid. Znao je da su ostali sakriveni u travi i da čekaju znak za napad.

Sunce je pržilo sve jače, a minuti su izgledali kao sati. Kada je prošlo podne Holidej je video grupu od sedmoru mladih ratnika koja je gestom punim poštovanja pozdravilja poglavicu Činuka. Trojica od njih imala su puške i Holidej se neprijatno lecnuo. Zatim su se začuli pro-

dorni ratni pokliči praćeni pokojim pucnjem. To komešanje trajalo je još neko vreme, a onda su konjanici krenulu uz padinu.

Nije prošao ni pun minut i meci su zapraštali oko malog skrovišta u stenama. Odmah zatim Čejeni su krenuli u napad.

Vrelo olovo zasipalo ih je sa svih strana odbijajući komade kamenčića koji su prštali svuda unaokolo. Ugledavši Indijanca koji se istremio na njega Čokto je hitnuo nož koji se zario Čejenu u rame. Indijanac je pao kao pokošen, a pritom mu je puška ispala iz ruke. Ne premišljajući se ni časa, čovečuljak je jurnuo iz zaklona kako bi se dočepao puške. Neprestano ponavljajući ratni poklič, na njega se ustremio jedan konjanik sa kopljem, ali Holidejeva puška je planula na vreme i izbacila Indijanca iz sedla. Čokto je za to vreme zgrabio pušku, a drugi Čejen je jače mamuznuo konja i krenuo prema njemu kako bi ga zgazio. Pošto nije imao municije, Holidej je zamahnuo puškom kao toljagom i udario konja u glavu. Životinja se propela na zadnje noge i zbacila jahča. A Čokto je čvrće stisnuo zaplenjenu pušku i povukao oroz.

U tom trenutku vrisnula je Čeriti En na koju su nasrnula trojica Indijanca privukavši se sa druge strane. Jedan od njih bacio se preko stene i oborio je na zemlju. Ali, devojka je munjevito isturila ruku sa nožem i

Čejen je telom pao na oštricu. No, druga dvojca su priskočila želeći da je savladaju. Holidej se u istom trenutku okrenuo da joj pomogne i tako snažno zamahnuo praznom puškom da je razneo lobanju jednom od dvojice napadača. No, drugi ratnik se bacio na njega sa vrha stene držeći nož u rukama. U posljednjem trenutku se okrenuo i odbio ubod, ali ponet udarom ratnikovog tela posrnuo je i pao na zemlju. Pritom je glavom udario u veliku kamen i izgubio svest.

Ipak, poslednjim snagama je pokušao da savlada bol i izmakne sečivu na kome su se prelamali sunčevi zraci.

Onda je planula puška i... činilo mu se da se Čejenova glava rasprsla na komade. Nož mu je ispao iz ruke, a telo tresnulo pored njega. Odjeknuo je još jedan, drugi... Dok je kao kroz maglu spazio da jedan crvenokožac pada pored nogu Čeriti En. Jedan za drugim, odjeknula su još tri pucnja, a zatim je usledila grmljavina pušaka, tutnjava točkova i konjskih kopita.

Urlajući od besa, Indijanci su se dali u bekstvo. Shvatajući da se dešava nešto neočekivano, Dok je pokušao da se pridigne naslonivši se na laktove. Iako mu se u glavi vrtelo a mrak se navlačio na oči, uspeo je da vidi belinu arnjeva i nekog belca na konju koji je pucao za beguncima.

– Ejnose! Džeremi! Pucajte! – vikao je čovek. – Vidite-kako beže!

Pre nego što je sasvim utonuo u mrak nesvesti, ugledao je ispred sebe lice starog Džoše Džejkobsa.

Nije znao da li sanja...

* * *

Dok Holidej je znao da je živ onoga trenutka kada je osetio ujednačeno zujanje insekata i toplotu sunca koja je prodirala kroz zategnute arnjeve. Shvatio je da mu je glava na jastuku i da leži na ručno napravljenom ali udobnom ležaju. Bilo je to zaista prijatno osećanje. Oko njega se nalazio spakovan i uvezan nameštaj: krevet, orman, pola tuceta stolica i sanduci povezani kožnim kaišima.

U glavi je osećao tup, težak bol. Pokušao je da se pridigne sa jastuka ali jednostavno nije imao snage. Do nozdrva mu je dopro miris supe pomešan sa dimom. Okrenuvši se ka zadnjem otvoru na arnjevima mogao je da vidi ostala kola. Da, nalazio se u karavanu!

Sada se setio svega: pljačkaške grupe Čejena, njihovog napada, pokušaja da odbrani Čeriti En i pucnjave koja je u poslednji čas oterala Indijance. I onda – lice Džoše Džejkobsa, vođe mormonskog karavana kog je ranije sreo.

Čuo je rikanje goveda što ga je podsetilo na stampedo i na izdaju trojice kauboja koji su ih izigrali na

najsuroviji način. Ponovo je sklopio oči...

– Kako se osećate, mister Holmse?

Glas je zvučao nežno i toplo; otvorio je oči i pored svojih nogu ugledao crvenokosu devojkicu koja se toplo osmehivala.

– Izgleda da sam živ... – promrmljao je.

– Naravno da ste živi – odvratila je. – Nego, da vam se predstavim: ja sam Rebeka Džekobs...

– Džošuina kćerka?

– Da. Znate, imali ste sreću što udarac u glavu nije bio tako jak pa će mala nega sve rešiti. Ne brinite ništa, mister...

– Ne brinem kada sam u takvim rukama, gospođice. Hvala što ste nas spasli jer smo izgubili i...

– Gospod vas je spasao, mister Holmse. Imate samo potres mozga.

– Zar? To znači da sam imao sreće.

– Da, jer kost nije slomljena. I ostali su imali sreće.

– Šta je sa njima?

– Mis Dempsi i čovek po imenu Čokto su živi i zdravi i tu su u našem logoru – kazala je devojkica i osmehnula se. – Mis Dempsi je jako brinula i strašno će se obradovati kada čuje da ste se osvestili.

– Ipak ste vi oterali Indijance, zar ne?

– Gospod je bio sa nama.

– Ako tako mislite verovatno jeste.

– Da. Znate da ste prošli pored našeg karavana pre par dana, sećate li se? Juče ujutro smo čuli tutanj sličan grmljavini. To je sigurno bio stampedo o kome su pričali mis Dempsi i Čokto. Onda smo čuli udaljenju puščanu paljbu. Naši ljudi su pošli napred i stigli baš u trenutku kada se druga grupa Čejena pridružila onoj što vas je držala u klopci. Ostalog ste se setili?

– Svakako, Rebeka.

– Dobro. Idem sada da obavestim mis Dempsi.

– I recite joj da mi donese malo te supe koja tako divno miriše.

– Hoću, Mister Holmse – odvratila je devojkica krotko i izašla iz kola.

Dok je ležao i pušio. Osluškiivao je riku goveda koja se mešala sa drugim zvucima u logoru: zveckanjem opreme, dozivanjem žena, pucketaњem vatre i smehom dece.

Onda je senka zamračila otvor na arnjevima i u kola se popela najpre Čeriti En sa zdelom tople supe u ruci. Za njom je išao stari Džejkob, mršav i visok, duge sede brade, od glave do pete obučen u crno. Crvenokosa Rebeka u sivoj bezličnoj haljini bila je poslednja.

Lice Čeriti En je blistalo.

– Tako mi je drago što je sve u redu – kazala je nežno, kleknula pored improvizovane postelje i stavivši zdelu na pod, blago i bez prekora

mu izvadila cigaru iz usta. – Hvala bogu! – dodala je šapatom. – A toliko sam se brinula!

Stari Džejkob ga je potapšao po ruci.

– Raduje me što ste dobro, mister.

– A ja želim da se zahvalim što ste nas spasli. Iz sveg srca... Rizikovali ste svoje živote zbog nas a to nije mala stvar.

Džejkobu su prijale ove pohvale. Za tren se osmehnuo i klimnuo glavom.

– Znao sam da vas ne napada Satanina glavna grupa. Dan posle vašeg prolaska naišli smo na odred konjanika i oni su nam rekli da je Satana sa svojim crvenokošcima u bekstvu i da im je major Jasterman sa odredom konjice za petama. Vojnici su nam kazali da se može desiti da nabasamo na grupice pljačkaša, ali da je glavna opasnost prošla. U svakom slučaju bili smo spremni.

– Ah tako. Znači, sada ne moramo...

– Džone Holmse – umešala se Čeriti dajući mu supu – vi sada morate da mirujete. Mormonski doktor Teb Kran rekao je da pad nije tragičan, ali da morate odležati. A to će biti moguće jer karavan neće nastaviti put bar još jedan dan.

– Nema potrebe da se zadržavate zbog mene, ljudi.

Čeriti En se osmehnu.

– Ništa ne brinite za to, mister Holmse. Znao sam, mister Džejkob i

njegovi mormoni su na mom platnom spisku.

Holidej je iznenađeno odmeri.

– Nisam siguran da sam najbolje razumeo, mis En. Na vašem platnom spisku?

– Da, od juče – odvratio je starešina mormona. – Odavde do Grejt Folsa. U ovom trenutku moji ljudi skupljaju raštrkanu stoku. Pola krda je već tu. Verovatno ste čuli rikanje.

Devojka klimnu glavom i nastavi – Rekla sam starešini da on i njegovi ljudi mogu dobiti platu namenjenu za Kolkvista i kauboje ako sakupe stoku i pomognu da je oteramo u Grejt Fols.

– Pa... svaka zarada će nam dobro doći – rekao je Džejkobs. – A sada nas izvinite. Imam posla, a mister Holmsu je potreban odmor.. Hajdemo, Rebeka!

– Vidimo se – otpozdravi im Čeriti En ljubazno.

Dok je sa zadovoljstvom posmatrao devojku. Sposobna je i spretna, zaključio je. Sada je bio siguran da bi znala da vodi ranč.

– Dakle, stići ćemo u Grejt Fols kratko vreme posle Kolkvista – obradovao se i pogledao u devojku. – Možda ćemo imati sreće da ih zateknemo u gradu.

Plavokosa lepotica energično odmahnu glavom.

– Zatekli ih tamo ili ne, vi nećete biti u stanju da se sa njima obraču-

nate. Doktor kaže da posledice potresa mogu potrajati.

– To ćemo još videti... – promrmla je Holidej jedva čujno.

Čeriti En je čula šta je rekao, ali se nadala da će ga volja za borbom proći. Do Grejt Folsa je trebalo još nekoliko dana pa će imati vremena da mu odgovori.

Pri pomisli da mu se nešto može desiti uplašeno je zadrhtala. Zbog čega, ni sama nije znala.

VIII

Bio je to kraj puta.

Grejt Fols je bio veliki stočarski grad koji je ležao na obalama moćne reke Misuri. Holidej i Čokto su za zadovoljstvom posmatrali gužvu oko sebe dok su stajali ispred jedne radnje i posmatrali kako mormonski karavan lagano odlazi, poput zmije koja polako i oprezno krivida svojim dugim oblim telom. Pre toga su predali stoku i Čeriti En je već unovčila ček za više od osam stotina i sedamdeset goveda. S obzirom na to šta se sve dešavalo na putu, gubitak je bio minimalan, a devojka zadovoljna i puna nade da će uspeti da otplati kredit.

Naravno, Dok je bio isplaćen kao i mormoni koji su obećali Čeriti da će je stalno pominjati u molitvama. Što se tiče Holideja, on je od zarade kupio novo odelo tako da je sada opet onaj stari; elegantan i ozbiljan, po-

malo zagonetan i dalek. Pored toga, morao je i da se pobrine za pištolj jer su mu banditi oduzeli njegov „lincoln”. Bilo je jasno da je nemoguće naći mu zameni, ali je ipak morao da se zadovolji jednim sličnim, ali ni približno tako vrednim modelom.

Osećao se dobro i na umu je imao samo jednu stvar: da pronade one koji su ih prevarili i mirno ostavili da umru.

Najzad se mormonski karavan izgubio sa vidika.

– Gde je Mis Dempsi? – upita Čokto.

– U banci. Dogovara se o transferu novca. Pošto će se tamo malo duže zadržati, mi bi za to vreme mogli da iznajmimo sobe u hotelu i... pogledamo koga ima u gradu.

– Oni sigurno nisu tu, Holmse – kazao je Stokto. – Verovatno su uzeli novac i isparili.

– Ipak ćemo pogledati.

Uskoro se obojica uputiše prema centru. Sa interesovanjem su razgledali grad koji se neprestano širio i kao luka na velikoj reci, ali istovremeno i važan železnički čvor. Mnoštvo ljudi svaki dan se slivao u Grejt Fols tako da je u gradu bilo živo u svako doba dana. U glavnoj ulici koju su još zvali i „ulica gostiju” nalazilo se šest saluna i jedna zgrada od crvene cigle na joj je krupnim crvenim slovima bio istaknut natpis „Bordel”. Paralelna sa njom druga je bila ulica načičkana

trgovinama, u trećoj su preovlađivale radionice i tako redom.

U glavnoj ulici bila je i šerifska kancelarija, zgrada na sprat sa zatvorom pozadi i dva stana za predstavnike zakona na spratu. Holidej je video dvojicu šerifovih pomoćnika kako razgovaraju sa jednim lovcem na ucene koji je, prebačeno preko sedla, doneo do kancelarije, telo nekog razbojnika.

– Hmm... ovaj grad vrvi od saluna – primetio je Čokto. – Čak i da su oni prokletnici ovde kako ćemo ih naći?

Holidej mu nije odgovorio već je žmureći gledao niz ulicu.

– Jeste li me čuli?

– Jesam, Čokto.

Nastavili su da hodaju i čovečuljak dobaci:

– I ništa ne kažete? Dobro, neću da dosađujem, ali... mislim da bi trebalo nešto da popijemo. Šta mislite o salunu „Kod šešira“?

– Ja bih radije do „Crne podvezice” – odvrati Dok ozbiljno.

– Dobro, možemo i tamo – složi se Čokto.

Holidej nabra čelo.

– Oni su kod „Crne podvezice” – dodao je hladno.

– Šta?

– Kolkvist i njegovi pajtaši su tamo.

– Otkud znate?

– Tamo, na privezištu ispred saluna je moj crni ždrebac – objasnio je

Džordžijanac kratko. – I pretpostavio sam da će, kada odjašu, Kolkvist zameniti njime svoju ragu.

– Mister Holmse, jeste li videli ona dva šerifova pomoćnika?

– Jesam. Nezgodno je što ne znamo šta bi učinili kada bi ih upoznali sa situacijom. Uostalom, ti nitkovi su nam oteli sve i namerno nas ostavili na milost i nemilost Indijancima. Dakle, ovo je naš lični obračun.

– Sa vama sam – dobaci Čokto kratko.

– Drago mi je. Onda hajdemo do saluna.

Prošli su pored nekoliko svetlećih lampiona i tabli na kojima su reklamirani saluni i sve vrste njihovih usluga.

„Crna podvezica” ih je dočekala ustajalim zadahom viskija i muzikom raštimovanog klavira. Holidej se hitro popeo na trem i gurnuo leptir vrata. Čokto ga je pratio u stopu.

Trojica kelnera u salunu jedva su stizala da posluže goste iako je bio dan. Naime, ljudi su u nekoliko redova stajali pored šanka čekajući da budu usluženi. Drugi su sedeli za „kartaškim” stolovima okruženi gomilama posmatrača. Mlade i lepe salunske devojke trudile su da zabave goste ili ih, pak, pozovu u svoje sobe na spratu...

Čim je ušao, Holidej je zastao: pošto je pogledom „proverio” sve pri-

sutne uverio se da nema onih koje traži.

– Čokto, obidi zadnja vrata – kazao je tiho. – Proveri kakva je tamo situacija.

Čim je ovaj otišao Dok je laganim korakom krenuo prema šanku.

– Vi ste ovde novi, maleni – obratila mu se jedna lepa crnokosa zabavljačica u žutoj haljini. – Hajde, mili, šta se snebivate? Ja sam Vanesa.

On klimnu glavom u znak pozdrava i ovlaš je odmeri.

– Tražim nekoga, Vanesa – kazao je tiho.

– Prijatelja?

Na ovo pitanje nije odgovorio.

Ona se nasmeši

– Dobro, pretpostavljam da je u pitanju prijatelj. A da li bih i ja mogla da ti budem prijatelj, lepotane?

Dok prisili sebe da se nasmeši.

– O tome možemo kasnije. Sada me interesuje čovek koji je dojahao na onom vrancu – kazao je i pokazao preko leptir vrata.

Devojčino lice se ozari.

– Mislite na gospodina Kolkvista?

– Da, baš na njega.

– Njega nećete naći ovde.

– Zaista? Postoji ovde neko tajno mesto?

Devojka ga sumnjičavo odmeri.

– Ja... Da li ste vi zaista prijatelj gospodina Kolkvista?

– Naravno. Odlično se poznajemo.

Ona odahnu sa olakšanjem.

– Pa... on je na spratu u „Zlatnom salunu”. To je specijalan prostor namenjen situiranoj gospodi koja žele da uživaju u posebnim pićima, puše i kartaju se. I što je najvažnije – koji mogu tako nešto da plate. Tamo ćete naći gospodina Kolkvista i dvojicu njegovih prijatelja.

– Hvala na obaveštenju, devojko. Umeću to da cenim.

Ona „stidljivo” zatrepta

– Samo.... vi ne možete tamo.

– A zašto.?

– Zato što to mesto mogu da posećuju isključivo oni sa specijalnim propusnicama. Uostalom, zašto ne bi uživali sa mnom?

– Oprostite, ali ja sam siguran da će Kolkvist želeti da me vidi – kazao je i jedva primetno se naklonio.

– Zbogom, gospođice.

Devojka je zaustila da nešto kaže, ali on se već probijao kroz gužvu. Stigavši do stepenica, pored jednog stola za kartanje ugledao je Čoktoa i dao mu znak da pođe sa njim. Dole, na podijumu, neki pijani kauboj je pevao i igrao te su svi bili zaokupljeni njime; zato se Holidej gotovo neprimećen popeo na sprat.

Gornji hodnik je bio obložen crvenim tapetama, a pod zastrt tepisi. Pred jednim vratima na kojima je pisalo „samo za članove” stajao je snažan zdepast ćelavko strogog izraza lica i vodnjikavih očiju.

– Kuda ste krenuli, mister? – upitao je Doka koji je pokušao da ga

obiđe i uđe unutra. Pritom je sa uvažavanjem odmerio njegovo elegantno odelo i vidno se namrštio spazivši Čoktoa.

– Zar ne umete da čitate? – izderao se. – Ovaj salon je samo za članove sa posebnom propusnicom.

Dok je pokušao da objasni.

– Hoćemo da posetimo nekoga.

– Posetite ga negde drugde – odvrati snagator. – Uostalom, vi biste još mogli – dodao je odmeravajući Dokovo elegantno odelo – ali ovaj...

– On ide sa mnom.

– Rekao sam da ne može.

– Ja opominjem samo jednom, čoveče! – odbrusio je Holidej ledeno.

– Skloni se..

– Šta... Šta vi mislite, ko ste? Pa ovaj salon nije za takve nasilnike! Ovo je mesto za gospodu!

Tek što je završio rečenicu osetio je cev Dokovog kolta prislonjenu na stomak. Istog trena je šumno uzdahnuo i digao ruke uvis. Na Dokov znak Čokto ga je obišao i uzeo mu revolver.

– A sada uđi unutra ispred nas, sedi i budi miran! – naredio mu je Holidej vraćajući revolver u futrolu – Otvori vrata.

Snagator je drhtavom rukom okrenuo mesinganu kuglu brave i vrata su se otvorila. Zatim je poslušno ušao unutra i seo na najbližu stolicu ostavljajući Holideja i Čoktoa na vratima.

Nasuprot onome u prizemlju, Zlatni salon na spratu bio je krajnje luksuzno namešten: debeli tepisi, zlataste tapete, luksuzan bar sa lepom devojkom za malim šankom u uglu. Umesto stolova, pored zidova su se nalazile udobne fotelje i divani sa mekim jastucima. Iz te prostorije vodila su troja vrata, ali oni koje su tražili bilu su tu.

Naime, Holidej je odmah ugledao Kolkvista odevenog u elegantno svetloplavo odelo. Sedeo je na divanu i zajedno sa Brukingom, takođe doteranim i elegantnim i prelepom mulatkinjom koja im je upravo sipla piće.

– Brajen... pored prozora – došapnuo mu je Čokto, pokazavši pokretom glave prema mestu gde je sedeo Brajen zanet partijom pokera.

Holidej klimnu glavom.

– Kada dođe momenat ti se pobrini za njega – došapnu Dok –... a to će biti za koji sekund.

– Mister Holmse, primećeni smo – dobacio je Čokto.

I zaista, ljudi za šankom kao i oni u foteljama i na divanima počeli su da podižu glave. I mulatkinja koja je pravila društvo Kolkvistu, skrenula je pogled na njih.

– Ne, ne vidiš duhove, Bruking – kazao je Holidej posle čega je Čokto nogom zatvorio vrata. U prostoriji je nastao tajac.

Bruking koji je sedeo neposedeo pored njega ispustio je čašu sa vi-

nom, bled kao kreč, upola otvorenih usta. Ejb Kolkvist i Brajen se iznenađeno podigoše.

U mukloj tišini čulo se kako Čokto povlači oroz.

– Lepo se zabavljate krvavim Nortonovim novcem – dobaci Holidej suvo. – Pretpostavljam da ste ovom narodu ovde ispričali interesantnu bajku o tome kako ste se hrabro borili protiv Indijanaca a onda pukim slučajem uspeli da pobegnute pošto su ostali izginuli.

– Mete... – procedila je mulatkinja – ti si mi baš tako nešto rekao. Ali... šta ovo treba da znači?

– Holmse – izustio je Kolkvist promuklo – možemo da porazgovaramo o tome.

Dok klimnu glavom.

– Voleo bih da to bude odmah. Onda... Ispričaj tvojim prijateljima pravu istinu! Recite im sve o tome kako ste jednu poštenu mladu devojkicu i dvojicu belaca ostavili bez konja i oružja, na milost i nemilost Čejenima.

– Za ime božije, Holmse! – zacvileo je Kolkvist.

Odmah zatim mulatkinja se udaljila od Brukinga, a Brajenovi partneri ćutke su ustali od stola.

– Dakle – nastavi Holidej glasno – ovo nisu nikakvi džentlmeni – već pravi pravcati lupeži i lopovi. Pritom su i kukavice jer...

Čokto je krajičkom oka primetio kako se Brajenova ruka lagano po-

merila i munjevito reagovao. Pošto koji je oduzeo od stražara odjeknuo je prostorijom i pogodilo bandita pravo u grudi. Brajen nije stigao ni da jaukne: samo se ćutke presamitio preko stola rušeći karte i žetone. Na zelenoj čoji uskoro se pokazao krvav trag...

Smatrajući da će ovo odvratiti Dokovu pažnju, Met Bruking je pružio ruku ka revolveru. Bio je to Holidejev „linkoln”.

Mulatkinja je vrisnula.

Holidej je munjevito reagovao i povukao revolver. U deliću sekunde njegov kažiprst je napao okidač i revolver je grmnuo. Uz tup udar tane je pogodilo Brukinga u lice. Iako pogođen, on je još uvek stazao revolver pokušavajući da ga podigne. Ali, odjeknuo je i drugi hitac i pogodio ga pravo u srce. Istog trena razbojnik se kao klada srušio na pod.

– Ne pucaj! – povikao je uspaničeni Kolkvist dižući ruke. – Za ime božije, nemojte da me ubijete! Predajem se!

Dok ga je i dalje držao na nišanu.

– A zašto bih to učinio, huljo? Kaži mi bar jedan dobar razlog zbog kog to treba da uradim?

– Oh, ne pucaj... – cvileo je Kolkvist.

– Možda će ta kukavica progovoriti i reći šerifu Dolmenu sve o Nortonovim delima, mister Holmse! – dobacio je Čokto.

– Hoću, hoću! Sve ću reći! – izustio je Kolkvist plačnim glasom.

Dok ga prezrivo odmeri.

– Ti si najobičnija smrdljiva kukavica, Kolkviste – dobacio je ogorčeno. – Ali, možda ćemo moći da te iskoristimo i namaknemo Nortonu omču oko vrata. Čokto, uzmi mu revolver... i daj meni moj.

Ovaj ga je bez reči poslušao.

U prostoriji je vladala tišina. Svi su nepomično sedeli prateći svaki Dokov pokret. I u salunu u prizemlju vladao je muk.

– Ko vas je poslao? – upitao je Džordžijanac.

– Jedan Nortonov čovek.

– Koji?

– Nik Bredšou.

– Prljava guja koja je radila za Nortona – šapnuo mu je Čokto. – I još uvek radi.

– Pričaj!

– Pa... Bredšo je poslat napred sa čekom koji je Norton potpisao – objasnio je Ejb Kolkvist. – Banka ga je isplatila i mi smo dobili naš novac.

– Gde je Bredšou sada? – upita Holidej resko.

Kolkvist slegnu ramenima.

– Nemam pojma. Kada nas je isplatio napustio je grad.

U sledećem trenutku začula se vika u prizemlju, a zatim i bat čizama u hodniku. Prvi šerifov zamenik koji je upao u prostoriju bio je mladić pegavog lica i rumenih obraza. Ušavši

unutra zabuljio se u leševe ne podu i u dva čoveka koji su još uvek držali revolvere u rukama. Za njim je ušao stariji čuvar zakona, smeđe brade i ozbiljnog izraza lica. Kada je ugledao Holideja primetno se trgao, ali je ipak uspeo da se pribere i naredi strogim glasom:

– Sklonite te revolvere! Čini mi se da je za danas dosta ubijanja!

Holidej nije obratio pažnju na njegove reči. Ne ispuštajući revolver iz ruku naterao je Kolkvista da ispriča sve; i to od trenutka kada su krenuli na put pa sve do dolaka u Grejs Fols kada su dobili naknadu za svoje zločine.

Pošto je završio u prostoriji je zavladao mučna tišina. Svi su bili zapanjeni ovakvom pričom, ne verujući da ljudi uopšte mogu biti sposobni za tako nešto.

– Vrat ćemo ovog zločinca u Bufalo Rim – dobacio je Holidej odlučno.

Stariji šerifov pomoćnik se namrštio. Očigledno ga je razdražila činjenica da mu se nešto jednostavno saopštava, ne pitajući ga za dozvolu.

– Čekajte malo, mister Holideje – kazao je muklo, lagano naglašavajući svaku reč. – Niste u Dodžu. Ja ovde odlučujem i ja ću reći šta će biti sa ovim nevaljalcem.

U prostoriji je zavladao tajac. Niko očigledno nije poznavao Holideja ali su svi čuli za njega. Ipak, saznanje da se pred njima nalazi slavni Džor-

džijanac svima oduzelo dah. Najviše se zapanjio Čokto koji je iskolačnim očima buljio u čoveka pored sebe. Tek posle nekoliko trenutaka uspeo je da promuca:

– D... Dok Holidej? Da li je moguće?

– Moguće je Čokto – odvratio je Dok mirno. – Ali to sada nije važno, prijatelju – dodao je i okrenuo se prema pomoćniku šerifa. – Znam ko odlučuje, ali znam i šta je u ovom slučaju najbolje.

No, čuvar zakona je bio uporan.

– Ponovo vam kažem da se ne mešate u moj posao, Holideje. Zakon u ovom gradu je u mojoj nadležnosti. Uostalom – dodao je nešto pomirljivije – Zašto baš u Bufalo Rim?

– Zato što tamo živi čovek koji je to zamesio i što ga moramo izvesti pred sud.

– Tamo je šerif Dolmen, zar ne?

– Tako je. Ovog čoveka ćemo odvesti k njemu kako bi ga ispitao i pomogao da glavni krivac bude uhapšen.

Pošto nije hteo da ulazi u prepirku sa čuvenim zapadnjakom, stariji šerifov pomoćnik je promenio temu.

– A ovi leševi, gospodo? Ko je za to kriv?

– Oni su prvi potegli – odvratio je Dok vraćajući oružje u futrolu.

– Ovde su očevici koji mogu sve da potvrde.

Bradonja je pogledao mulatkinju koja je odlučno klimnula glavom. I

debeli biznismen na fotelji u uglu je učinio isto.

– Jeste, tako je. Gospdin Holidej je mirno stajao i razgovarao kada je...

Čuvar zakona podiže ruku.

– Dobro, Stilmane. Ako mi tvoja izjava bude potrebna znam gde te mogu naći. A sada ga vodite iz mog grada – dodao je okrenuvši se prema Holideju. – I pozdravite Roba Dolmena. On je veoma hrabar čovek i dobar šerif. Jeste da ima nedovoljno iskustva, ali se trudi.

Holidej klimnu glavom.

– Preneću mu vaše pozdrave, mister...

– Blejk... Ime mi je Tobijas Blejk.

– Zapamtiću vaše ime, gospodine. Zbogom.

– Zbogom, mister Holideje.

Čokto uperi revolver u bandita i oni izadoše praćeni zadivljenim pogledima.

Posle nepuna dva sata krenuli su na put. Naravno, Čeriti En je bila ushićena što je tako slavan čovek u njenom društvu. Ni sada nije mogla da veruje u to, pa je svakog trena ispod oka odmeravala Holideja osećajući pri tome neko čudno, do sada još nadoživljeno uzbuđenje.

Posle dva dana jahanja naišli su na odred od oko dvadesetak vojnika koje je predvodio mlad kapetan sa rukom u povezu. Još nekoliko vojnika bilo je ranjeno i oni su se ozbiljni i ćutljivi, jedva držali u sedlu.

– Nećete imati nikakvih neprilika sa Čejenima – obavestio ih je kapetan koji se predstavio kao Ridli Skot. – Satana je likvidiran, njegova grupa upućena u rezervat, a ostale pohvatane i razbijene.

– Sukobili ste se sa njima, kapetane? – upitao je Dok obazrivo.

– Da i to pre tri dana. Izgubio sam trojicu ljudi, a nekolicina je ranjena. Ali sve smo ih uništili, mister. A vi? – dodao je odmeravajući Kolkvista čije ruke su bile vezane za jabučicu sedla.

– Vodimo ga u zatvor u Bufalo Rim – odvratio je Holidej kratko.

– Ah, tako. Onda sve najbolje, mister!

– Do viđenja, kapetane. Želim vam brz oporavak.

Dve grupe se rastadoše i nastaviše svojim putem.

Sati su prolazili i prerija je ustupila mesto kamenitoj zaravni prošaranoj stenama između kojih je vijugao put i nestajao u udaljenom planinskom prolazu. Senke su počele da se izdužuju, vreo vetar se pretvorio u hladan povetarac i na zaravan se spustio mrak.

Sjahali su i malo razgledali okolinu. Holidej je zapalio vatru, dok je Čokto istimario konje. Kada se vatra razgorela Dok je uzeo pušku i izgubio se u tami. Posle nekog vremena vratio se sa dva ulovljena zeca na ramenu i spretnim pokretima ih pripremio za pečenje.

Jedan čas kasnije svi su sedeli oko vatre. Večera je prošla u tišini, a zatim je Čeriti En svima podelila kafu. Posmatrajući zamišljeno devojčino lice, Dok se setio se njihovog jutrošnjeg razgovora. Devojka je bila nekako setna, bez radosti je napomenula da će uskoro stići u Bufalo Rim i da će se njihova zajednička avantura uskoro završiti. Pri tom je reč „zajednička” posebno naglasila tako tužno da se Dok jedva uzdržao da je ne zagrli.

Prenuo se iz misli jer mu je En dotakla ruku smešeći se. U drugoj je držala posudu i taman kada je htela da mu sipa još kafe tišinu je prolomio pucanj. Kuršum je doleteo iz tame, prozviždao pored Holidejeve glave i odleteo u vazduh. Šolja kafe zbog koje se nagnuo spasla mu je život. Bacio se na zemlju i povukao za sobom Čeriti En, a onda se prevrnuo da izbegne drugi hitac koji je proleteo Čoktou pored glave.

– Tamo gore, iza stena – povikao je i potrčao prema žbunju. – Ti ga malo izazivaj, a ja ću pokušati da mu priđem s leđa. En, skloni se iza debla – dodao je i besno odmerio zarobljenika koji se cerio.

Kretao se brzo, motreći i levo i desno. Čuo je pucnje iza sebe što je značilo da ga je Čokto poslušao. Išao je još malo napred a onda začuo kratak konjski njisak; bacio je pogled prema tamnoj liniji stena i ugledao siluetu nekog mršavog,

koščatog čoveka; čučao je nedaleko od konja i punio pušku. Dok je pokušao da priđe što je bliže mogao i iznenada zaključio kako čovek uzmiče unazad. Verovatno je shvatio da je efekat iznenađenja na koji je računao prošao i da je vreme da odmagli. Hitro je dotrčao do jedne zaobljene stene i viknuo – Baci pušku, ruke uvis!

Čovek se u trenutku ukočio. Stojao je tako nekoliko sekundi i činilo se da će poslušati. A onda se okrenuo i opalio iz puške u pravcu odakle je dolazio glas. Holidej, koji je u međuvremenu prišao još bliže, opalio je jednom, pa još jednom. Oba hica pogodila su cilj i neznanac je pao na zemlju, a njegovo telo je počelo je da se kotrlja niz padinu.

Dok pođe na desnu stranu znajući da će se leš zaustaviti kod žbunja.

– Mister Holideje! – čuo je glas Čeriti En i za trenutak zastao.

– Sve je u redu, En. Pošlji Čoktoa ovamo kod žbunja!

Čovečuljak je dotrčao za nekoliko minuta. Za to vreme Dok je već našao telo koje se skotrljalo sa kosi-ne.

– Pogledaj! – dobaci mu Holidej.

– Možda ga poznaješ prijatelju – dodao je i kresnuo palidrvce.

– Bredšou! – izbaci Čokto kao iz topa.

Dok zagriže usnu i požuri prema vatri.

– Ono je bio Bredšou! – kazao je prišavši razbojniku vezanom za drvo.

Kolkvist skrenu pogled u stranu.

– Znam.

– Rekao si da je napustio Grejt Fols čim vas je isplatio.

– Lagao sam... Bredšou je svo vreme bio u gradu. Video je kada ste me povelili i... krenuo za nama.

– Mogao bih da ti smrskam tu prljavu njušku – procedi Dok ljutito. – Ali neću jer mi to neće koristiti. Umesto toga prijateljski te opominjem. Reći ćeš šerifu punu istinu o svemu, razumeš li? Ukoliko slažeš ma i jednu reč, ubiću te. Čak i pred predstavnikom zakona. Ubiću te kao obično bezvredno pseto što u osnovi i jesi. Zapamti to.

– Reći ću istinu – promrmlja bandit tiho.

– Dobro. Idem da pogledam da li je Čokto sahranio onog razbojnika.

– A ja ću ponovo skuvati kafu – dobaci Čeriti En

Klimnuo je glavom osetivši neku neobičnu živost i pritajenu toplotu u njenom glasu..

* * *

Noćas su poslednji put večerali zajedno pored logorske vatre. Sutra će stići u dolinu i sve će biti gotovo. Neće biti putovanja, ispijanja kafe uz logorsku vatru, neizvesnosti...

Holidej je pušio jednu od poslednjih cigara i razmišljao. Od Bredšoove pogibije na putu se nije ništa događalo.... dani su mirno prolazili, topli dani i hladne noći pored logorske vatre. A sada se sve završavalo.

Odbio je nekoliko dimova i nasuo sebi još jednu kafu. Čuo je kako se Čeriti En pljuska u obližnjoj rečici i zatvorio oči; pomislio je na njeno jedro nago telo i zadrhtao. Zaista, trebalo je mnogo napora da sam sebe zadrži na mestu. Samo se malo promeškolio i ogrnuo se ćebetom.

Posle nekoliko minuta Čeriti En se vratila u krug svetlosti. Jače je zatekla kaiš na ogrtaču koji joj je prijanjao uz telo i pokazivao svaku oblinu, svaki pregib.

– Voda je hladna – kazala je osmejući se na onaj poseban način.

– Ali vredelo je.

– Čini mi se da ste uživali?

– A vi? Čekaćete da se okupate kada dođete kući?

– Kući?

– Pa mislila sam... Bufalo Rim. Za mene je to kuća. Zaboravila sam da ste vi samo u prolazu.

On se osmehnu.

– Ja se svuda osećam... skoro kao kod kuće. Sve zavisi od ljudi koje srećem.

Sela je pored njega i crvenkasti plamen joj je obasjao lice. Kapljice vode koje su joj kapale sa kose podsećale su na bisere. Njena meka ruka našla je njegovu ispod ćebeta.

– Naš ranč je spašen... zahvaljujući vama – kazala je tiho.

– Drago mi je što tako mislite samo...

– Samo šta?

– Mislim da preuveličavate moju ulogu u svemu. Da nisam naišao našlo bi se neko drugo rešenje.

– Nisam sigurna. Osim toga, nijedno ne bi bilo ni upola tako uspešno. Zato sam vaš dužnik. Sada i uvek..

– Ne mislite na to – odvratio je i pogledavši je u oči, istog trenutka se stresao. U njima je video... obećanje.

– Znae šta, mister Holideje?

– Šta?

– Rekla bih da je čoveka kao što ste vi... veoma teško osvojiti. Ipak вреди pokušati...

– Mislite? – upitao je, pružio joj ruke i privukao je k sebi.

Usne su joj bile slatke, a telo toplo i uzbuđujuće.

* * *

Negde oko podneva sreli su riđokosog Pita Rejnoldsa, trgovca, koji se kolima uputio na jug. Videvši devojku i Čoktoa, on zaustavi konja i prinese ruku obodu šešira.

– Izgleda da ste prevalili dug put?

– Jesmo, mister Rejnoldse – odvratio Čeriti čije lice je zračilo srećom.

– Onda ne znate novosti – nastavi on pažljivo. – Ljudi još ne mogu da se priberu od iznenađenja – dodao

je, sumnjičavo odmeravajući Kolkvi-
sta i Holideja.

– To je naš... prijatelj – prihvati de-
vojka brzo. – Pomaže nam da ovog
prestupnika isporučimo šerifu Do-
lmenu.

– Dolmenu? – začkilji riđokosi.

– Dakle, taj će ovih dana imati do-
sta posla. Svi su iznenađeni zbog
onog što se desilo i...

– Šta se to dogodilo u gradu, mi-
ster? – prekide ga Dok odlučno.

– Nešto važno?

On se nakašlja.

– Niko tačno ne zna. Ljudi pričaju
ali...ko zna? Jeste da niko nije voleo
Nortona, ali sve je čudno?

– Šta je čudno, mister Rejnoldse?

– upita devojka ljubazno. – Hoćete
li nam kazati šta se desilo? – doda-
la je sa smeškom, znajući iz očevih
priča da je Rejnolds čovek sa kojim
se moglo razgovarati samo polako i
ljubazno.

– Pa Norton je stradao u Morgano-
vim rudnicima. Neki kažu da su ga
videli kako je sa Dolmenom napu-
stio grad, mada šerif tvrdi da su se
tamo sreli.

– Norton stradao?? – ponovi devoj-
ka u neverici. – Pa da li je to mogu-
će? – dodala je više za sebe osetivši
kako joj veliku teret spada sa pleća.
Nije se radovala ničijoj smrti ali...
možda ih je sudbina konačno pogle-
dala.

– Jeste, gospođice. Priča da je
tamo nešto skrivao. Hm... izgleda

da je došlo do odrona i eto... Dolmen
je doneo njegovo telo.

– Čudna priča – promrmlja Čokto
zamišljeno.

– Da, veoma čudna. Ne kažem da
je bio omiljen, ali ipak... Ljudima
nije jasno zbog čega se tamo uputio
sam kada inače svuda ide sa revol-
verašima?

– A oni?

– Hmm... počeli su brzo da odlaze.
Kovač Tornon kaže da su već dvoji-
ca napustila grad.

Za trenutak je zavládala tišina, a
onda se Rejnolds nakašlja i dodade:
– Uostalom, idete u grad pa ćete sve
čuti. Pozdravljam vas, gospođice.
Gospodo!

Tek kada su se kola udaljila oni se
zgledaše.

– Prosto ne mogu da verujem – do-
baci devojka. – Oh, Čokto, idemo da
kažemo tati! Vi se nećete ljutiti ako
mi odmah krenemo prema ranču,
Do... mister Holideje?

– Ne pada mi na pamet. Požurite
da sve ispričate ocu, mis. Kao što
vidim, na kraju će se sve dobro za-
vršiti.

Devojka se nasmeja.

– Izgleda. Oh, kako će tata biti sre-
ćan!

Dok klimnu glavom.

– Čim dođemo do okuke vi idite.
Ja moram pravo Dolmenu. Ne mogu
reći da mi je žao tog Nortona, ali
više bih voleo da je mogao da poživi
do suđenja...

Posle nekih desetak minuta En i Čokto su skrenuli nalevo prema ranču dok se Holidej sa svojim zarobljenikom uputio prema gradu. U jednom trenutku uhvatio je sebe kako čežnjivim pogledom prati siluetu Čeriti En koja se sve više udaljavala.

Ta devojka! Bila je tako nežna i mila, ali i vatrena i strasna u isto vreme da je teškom mukom uspeo da se obuzda. Trenutak kasnije prekoreo je sam sebe što se uopšte predaje takvim mislima. Zato je mamuznuo konja i požurio. Njegov zadatak se bližio kraju i to ga je ispunjavalo setom.

Uz uzdah je poterao konja i pripalio poslednju cigaru.

Trebalo je stići u Bufalo Rid pre mraka.

* * *

Vodeći zarobljenika Dok je ujahao u glavnu gradsku ulicu. Poslednji crvenkasti zraci sunca gubili su se na zapadu i predeo je počeo da tone u sumrak. Na ulicama je bilo tiho jer su ljudi bili u kućama a kauboји sa obližnjih rančeva još nisu počeli da dolaze u noćni provod. Palile su se i prve svetiljke, a sa planina je dunuo hladan povetarac.

Prilično umoran od dugog jahanja, jedva je čekao da preda zarobljenika i osveži se u nekom salunu. Najzad su se zaustavili ispred šerifove

kancelarije; prostorija je bila osvetljena i dva bledoružičasta snopa svetlosti probijala su kroz prozore i osvetljavala ulicu sve do trotoara na suprotnoj strani. Lagano je sjahao i privezao oba konja za prečku pored pojila. Opuštenih ramena i namršten, Kolkvist je ćutke sišao i polako se osvrnuo oko sebe.

Utom su se vrata na kancelariji otvorila i na njima se pojavio šerif. Ugledavši Holideja i njegovog zarobljenika nije mogao da sakrije iznenađenje.

– Imam gosta za vas, šerife – dobio je umesto pozdrava.

Čuvar zakona je zatreptao i upiljio se u posetioce.

– Da li je to neka šala, Holmse? Pa to je Ejb Kolkvist!

– Znam dobro ko je on, šerife – odbrusio je Holidej nestrpljivo. – Išao sam sa njim do Grejt Folsa, sećate se? U međuvremenu se dogodilo mnogo toga. Jedino što sada tražim je da ga stavite u ćeliju.

Dolmen nabra obrve.

– Da zatvorim Ejba Kolkvista? Zaista ne razumem!

– Razumećete. Sećate li se da ste rekli da mogu računati na vas ako dokažem da iza ubistva u dolini stoji Norton?

– Sećam se – odvratio je ovaj jedva čujno.

– E pa doveo sam vam dokaz. Ejb Kolkvist će vam ispričati interesantnu priču.

Rob Dolmen se ugrize za usnu.

– Zaista? E pa onda ga uvedite unutra.

Dok potera Kolkvista uz stepenice.

– Hajde, šta je sada? Da se nisi uplašio?

Ovaj ga besno odmeri i energičnim korakom krete unutra. U jednom trenutku je uhvatio Dolmenov pogled i jedva primetno mu klimnuo glavom.

No, Dok to nije primetio.

Kada su ušli unutra Dolmen je otključao jednu od ćelija i tamno uveo zarobljenika.

– Ako kažete da treba da ga smestim ovde ja ću to i učiniti. A sada da čujem priču!

Pošto je zarobljenik ćutao Dok nervozno dobaci – Hajde, istresi sve ono što si rekao zameniku Blejku.

Dolmen se trže.

– Blejku?

– Da, on je zamenik šerifa u Grejt Folsu. Pozdravio vas je.

– Tako znači? Hvala, Blejk je dobar čovek... – promrmlja Dolmen ponudivši Holideja da sedne.

– Naterao me je! – Viknu Kolvist odjednom. – I pazi se, Dolmene, nije u pitanju nikakv Holms već Dok Holidej!

Šerif se zabezeknu.

– Dok Holidej, slavni strelac? Oh, sada su mi mnoge stvari jasnije. Pa tebe je unajmio onaj prokleti Demp-si i...,

Zastao je u sred rečenice, a onda, shvativši da je rekao ono što nije trebalo, hitro izvuče kolt i uperi ga Doku u potiljak.

– Žao mi je što ću morati da likvidiram Holideja, a ne Holmsa, njuškalo. Ali, ovoga puta si preterao.

– Ti...? – promrmlja Dok ljutito.

– Da, ja! Ja sam radio sa Nortonom jer nam je to bio prvobitni plan. Ali, on je počeo da preteruje i grabi sve za sebe. Sinoć je hteo da uzme svo zlato i...

– Pusti me odavde! – prekinuo ga je Kolkvist. – Hajde, ustreli tog pasjeg sina, Dolmene. Lako ćemo ga se rešiti, ne brini. Niko nije video da smo ušli!

– U pravu si – složi se ovaj saginjući se i uzimajući Doku pištolj iz opasača. – Čekaj, ipak bih voleo da mu stavim lisice kako kasnije ne bi imali problema – dodao je i u jednom trenutku ostavio kolt na drugi kraj stola.

U tom momentu vrata kancelarije širom su se otvorila i na njima se pojavio Čokto sa puškom u ruci. Ugledavši ga, Dolmen krenu rukom ka koltu.

Oštar prasak razlegao se prostorijom i Dolmen zastade, jurnu napred a onda se kao klada sruši na pod. Bio je pogođen tačno u srce.

U međuvremenu je Dok skočio i zgrabio svoj kolt sa stola. Ali, više nije bilo potrebe za pucanjem. Sve je bilo završeno.

Utom se začuše koraci na tremu i na vratima se pojavi uzbuđeno lice Čeriti En. Za trenutak je zastala na pragu i osmotrila šta se desilo. Ugledavši Holideja, pritrčala je i bacila mu se u naručje.

– Oh, živi ste... Tako smo strahovali, mister Holideja.

On je nežno pomilova po kosi.

– Sada je sve u redu, En. Čokto mi je spasao žibot. Ali, otkud ste znali?

– Kada smo došli na ranč našli smo starog Seta kako leži bez svesti. Neko je pucao na njega dok je sedeo za stolom. Sreća, samo ga je zakačio ali je pao na pod i dobro se udario u sanduk. Misleći da je mrtav ubica je otišao. Kada smo stigli uspeli smo da ga probudimo i tada

nam je rekao. Čovek koji je pucao jahao je crnog vranca kakvog jaše Dolmen. To je bio isti onaj koji je pucao na Ejmsa..

Dok klimnu glavom.

– Sve mi je jasno, mis. A kako je stari?

– Sve će biti uredu – odvrati devojka spremno. – Treba mu samo malo odmora.

– Drago mi je.

– Hoćete doći da ga vidite – upita ona uplašeno. – Ostaćete ovde bar malo, mister? – dodala je i pogledala ga sa čežnjom.

Njene oči bile su tako duboke i plave. Posmatrajući ih, Dok i nesvesno odvrati – Ostaću. Naravno da ću ostati, mis En.

KRAJ

MARKETPRINT

ИЛУСТРОВАНА БИБЛИЈА

СТАРИ ЗАВЕТ
ЗА ДЕЦУ

NE SAMO
LEP POKLON
VEĆ I KORISNA
LEKTIRA
ZA NASTAVU
VERONAUKE

250
динара

MARKETPRINT

Poštarina uključena u cenu!

80 STRANA,
U PUNOM KOLORU,
KORICE PLASTIFICIRANE
SA ZLATOTISKOM

Detaljnije informacije:
Telefon 021 443 400
telefaks: 021 6331 067
mail: mprint@neobee.net

21000 Novi Sad, poštanski fah 20
Đorđa Zličića 34

ISSN 0353-0000

00416

9 770353 000002